



Keski-Suomen Maanpuolustaja

ksmaanpuolustaja.fi



Kesäkuu 2019

Keski-Suomen reservipiirien tiedotuslehti

38. vuosikerta



Saarijärvi kutsuu Maanpuolustusjuhlaan 10.8.2019



Viron vapaussodasta 100 vuotta.
Kuvassa Pietari I:n tori talvella vuonna 1919 Tallinnassa. Sivu 8.



RESUL:n perinneaseiden SM-kilpailu Keuruulla 18.-19.5. Sivu 6.



Kaksi uutta laattaa Tauno Kinnusen Kenraalinkiveen. Sivu 16.

PÄÄKIRJOITUS



Panu Moilanen
Keski-Suomen reservipiirien
tiedotustoimikunnan puheenjohtaja

Pelkkä tahto ei riitä

Suomalaisilta on vuodesta 1963 alkaen kysytty tärkeää asiaa: ”Jos Suomeen hyökätään, niin olisi-ko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta?”

Kysymys on osa Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan vuosittaista selvitystä, jonka yhtenä osana mitataan myös maanpuolustustahtoa. Nimenomaan maanpuolustustahto ja siinä tapahtuneet muutokset ovat se selvityksen osa, joka yleensä ylittää uutiskynnyksen. Vuonna 2018 suomalaisten maanpuolustustahdon kerrottiin ”romahtaneen” alimmilleen 30 vuoteen. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että kaksi kolmesta suomalaisesta vastasi edellä olevaan kysymykseen myöntävästi.

Tahto on tärkeä asia. Se ei kuitenkaan yksin riitä tavoitteiden saavuttamiseen. Julkisessa ja poliittisessa keskustelussa maanpuolustustahto liittyy yleensä ennen kaikkea puolustusvoimissa suoritettavaan asepalvelukseen. Laajemmassa keskustelussa sen sijaan on jo pitkään korostettu turvallisuutta moniulotteisena kokonaisuutena, jossa perinteinen aseellinen maanpuolustus on vain yksi osa kokonaisturvallisuusajattelua.

Maanpuolustustahdon rinnalle onkin esitetty uutta käsitettä, maanpuolustussuhdetta. Se on maanpuolustustahtoa laajempi kokonaisuus, joka maanpuolustustahdon lisäksi koostuu maanpuolustusasenteesta, maanpuolustusosallisuudesta, maanpuolustusluottamuksesta ja maanpuolustusosaamisesta.

Maanpuolustusosaaminen kuvaa yksilön maanpuolustuksellisia tietoja ja taitoja. Tarvittavien taitojen paletti on yhteiskunnan muutoksen ja teknologian kehityksen seurauksena muuttunut merkittävästi: asemansa vankkana säilyttäneen ampumataidon ohella myös mm. medialukutaito, kyberturvallisuusosaaminen ja varautumistaidot ovat nykyisin oleellinen osa maanpuolustusosaamista.

Maanpuolustusosallisuus taas kuvaa sitä, miten kukin meistä henkilökohtaisesti osallistuu maanpuolustukseen. Osallisuutta on niin oman osaamisen ylläpito esimerkiksi MPK:n kursseilla tai ampuradoilla kuin vaikkapa oman lähiyhteisön hyvinvoinnista ja toimivuudesta huolehtiminenkin. Kriisinkestävyys rakennetaan arjessa ennen kriisiä.

Maanpuolustusasenteessa on kyse yksilön suhtautumisesta maanpuolustukseen yleisesti ja puolustusvoimiin erityisesti: kuinka tärkeänä maanpuolustus nähdään. Maanpuolustusluottamus taas kuvaa luottamusta puolustuspolitiikan hoitoon ja puolustusjärjestelmään - siis sitä, uskomme ko kriisitilanteissa pystyvämme yhdessä puolustautumaan ja pitämään yhteiskuntamme rattaat pyörimässä.

Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimuksissa on havaittu kiinnostava asia. Maanpuolustustahto ei näyttäisi olevan sidoksissa vain aseelliseen maanpuolustukseen, asepalveluksen suorittamiseen tai asevelvollisuuteen. Esimerkiksi pari vuotta sitten julkisessa keskustelussa reservinkarkureiksi leimatut reservistä eronneet kertoivat maanpuolustustahtonsa kasvaneen, koska ”nyt he kokevat pystyvänsä osallistumaan maanpuolustukseen itselleen luontevalla ja omiin arvoihin sopivalla tavalla”.

Nykyisessä ennen kokemattoman monimutkaisessa turvallisuustilanteessa maanpuolustus pitääkin ymmärtää laajasti: sen näkeminen vain aseellisena maanpuolustuksena ei riitä, vaikka aseellinen maanpuolustus monessa mielessä onkin maanpuolustuksen selkäranka. Meidän kaikkien kannattaa miettiä, mitä kaikkea voimme tehdä niin oman kuin lähiyhteisömme maanpuolustussuhteen ja samalla Suomen maanpuolustuksen vahvistamiseksi. Maata ei puolusteta pelkällä tahdolla. Tarvitaan myös tekoja.

KOLUMNI

Kurtturuusu kiinnosti Venäjän mediaa enemmän kuin Suomen uusi hallitus



Suomen uusi hallitus ei ole ainakaan vielä saanut suurta huomiota Venäjällä, kirjoittaa Jarmo Mäkelä kolumnissaan.

Keväällä 1973 Suomessa vietettiin suurta juhlaa, johon koko Suomen kansa tavalla tai toisella osallistui. Suomen ja Neuvostoliiton ikuisen ystävyuden sinetti, YYA-sopimus, täytti 25 vuotta.

Pääjuhlaa vietettiin Finlandiatalon suuressa konserttisalissa, joka oli viimeistä sijaa myöten täynnä.

Tuohon juhlaan oli viikkoja aikaisemmin Utsjoelta lähetetty Helsinkiä kohti Suomen nuorison ystävyysviesti. Maamme läpi kuljettuaan se oli saapunut Finlandiataloon, missä se tv-kameroiden edessä ja suoran radiolähettyksen myötä esitettiin valtionpäämiehille.

Konserttisalin lavalla sen ottivat juhlallisesti vastaan presidentit **Urho Kekkonen** ja **Nikolai Podgornyi**. Mi-
nulla oli kunnia esittää se heille.

En muista enää tarkalleen, mitä viestissä sanottiin. Mutta olen varma, että asiallisesti ottaen se piti sisällään lupauksen, jonka saatoin Suomen nuorison nimissä ja sen valtuuttamana presidenteille antaa: *”Suomi ei salli alueensa käyttämistä vihamielisiin tarkoituksiin muita valtioita vastaan”*.

Nyt kun tuosta hetkestä on kulunut lähes puoli vuosisataa, tämä lupaus on ensi kertaa kylmän sodan päättymisen jälkeen löytänyt tiensä Suomen uuden hallituksen hallitusohjelmaan – eikä vain kerran vaan peräti kahdesti.

Eikä se toki ole jäänyt naapurissa huomaamatta.

Koska meistä itsestämme edellisen hallituksen politiikan hylkääminen ja uuden hallituksen muodostamisen myötä luvattu sisäpoliittisen linjan muutos ovat tärkeitä asioita, olisi voinut kuvitella, että se saa huomiota osakseen myös naapurissa.

Näin ei kuitenkaan ole, ei ainakaan vielä. Hallituksen pohjaa, sen sisäpoliittista ohjelmaa ja ministereitä on Venäjän mediassa käsitelty vain suomalaista mediaa myötäilevinä uutisina, jotka uutistoimisto Tass on jakanut.

Yhtä lyhyttä sähkönomaista mainintaa lukuun ottamatta Suomen uusi hallitus ei Venäjällä toistaiseksi ole ylittänyt esimerkiksi tv:n uutiskynnystä – tämä siis maassa, jossa tv on poliittisen mielialamuokkauksen ehdoton ykkönen.

Sinä päivänä, jolloin ensimmäiset tiedot Suomen uudesta hallituksesta olivat käytettävissä, Venäjän mediassa ylivoimaisesti näkyvin ja laajimmin levinnyt Suomea koskenut uutinen koski kurtturuusun myynnin ja markkinoinnin kieltämistä.

Uuden hallituksen ministereistä selvästi kiinnostavin on toistaiseksi ollut ulkoministeri **Pekka Haavisto**, jonka puoluekannaksi on yhtenäisesti ilmoitettu ”vihreä liitto”. Hän on ministereistä ainoa, joka on jollain tavoin esitelty venäläiselle yleisölle. Näin hänestä kertoi 4.6. laatu-lehti Kommersant:

”Tiedotusvälineissä mainitaan melko usein, että Haavisto elää parisuhteessa miehen kanssa. Toimittajien kysymyksiin siitä, miten tällaisessa parisuhteessä elävä henkilö voi olla tekemisissä islamilaisen valtioiden edustajien kanssa, Haavisto vastaa, että hän on monia vuosia tehnyt rauhanturvatyötä nimenomaan näissä maissa, tuntee henkilökohtaisesti Afganistanin presidentin ja on tavannut Somalian ja Iranin johtajat, ja keskustelukumppanit ovat aina lähettäneet terveisitä puolisolalle, hyvin tietäen, että tämä on mies”.

Viime perjantaina Tass julkaisi Haavistolta pitkän haastattelun. Samana päivänä uutistoimisto julkaisi myös yksityiskohtaisen ja myönteisen selostuksen työnsä päättäneen **Juha Sipilän** (kesk) hallituksen saavutuksista. Yhteistyön tiivistämisestä Naton ja Ruotsin suuntaan siinä tosin ei sanottu sanaakaan.

Jonkin verran huomiota osakseen ovat saaneet myös puolustusministeri **Antti Kaikkonen** (kesk) ja talouskehitysministeriksi tituleerattu **Katri Kulmuni** (kesk).

Kulmuniin kohdistuva mielenkiinto johtuneekin siitä, että hän on Suomi-Venäjä-seuran puheenjohtaja. Kaikkoselta uutistoimisto Tass pani jakeluun lausunnon, jonka mukaan ”hallitusohjelman Nato-linja muistuttaa edellistä, joten mitään muutoksia siinä ei ole tapahtunut”.

Hallitusohjelman tuon kohdan venäläismedia osaa jo lukea oikein: uusikaan hallitus ei aio hakea Naton jäsenyyttä. Vain Ren-tv näyttää juuttuneen vanhalle pelottelulinjalle uskotellessaan, että ”Suomen uusi hallitus saattaa hakea Nato-jäsenyyttä”. Novaja Gazeta sen sijaan osasi kohdistaa huomion oikein.

Lehden mukaan hallitusohjelmaan on nyt ilmestynyt uusi kohta, jonka mukaan *”Suomi ei salli alueensa käyttämistä vihamielisiin tarkoituksiin muita valtioita vastaan”*.

Kirjoittaja on eläkkeellä oleva ulkomaantoimittaja, joka on työskennellyt Moskovassa, Washingtonissa ja Brysselissä. Hän toimi RUK:n kurssilla 152 oppilaskunnan puheenjohtajana syksyllä 1976.

Kolumni on julkaistu ensimmäisen kerran 10.6.2019 Helsingin Sanomien verkkolehdedessä.

KESKI-SUOMEN MAANPUOLUSTAJA Lehden seuraava numero ilmestyy viimeistään viikolla 38 syyskuussa 2019. Lehteen tarkoitettu aineisto suoraan päätoimittajalle 31.8.2019 mennessä.

Lehti on Keski-Suomen reservipiirien tiedotuslehti, joka uutisoi pääsääntöisesti piirien alueen maanpuolustustapahtumia. Lehteä ei voi tilata, vaan se sisältyy jäsenen suorittamaan jäsenmaksuun. Osoitemuutokset on toimitettava suoraan oman liiton jäsensihteerille.

RUL: jasanasiat@rul.fi, puh. 09 405 62011
RES: jasanasiat@reservilaisliitto.fi, puh. 09 405 62010
Fax molemmille: 09 499 875

Julkaisijat:
Keski-Suomen Reserviupseeriipiiri ry
Keski-Suomen Reservilaispiiri ry

Päätoimittaja:
Tapio Paappanen, Vitsakuja 3, 42700 KEURUU
Puh. 0400 626 695
paatoimittaja@ksrespiirit.fi

Ilmoitusmyynti ja markkinointi:
Veijo Mononen, puh. 040 744 1444
veijo.mononen@gmail.com

Lehden vakituiset avustajat:
Pentti Ruohotie, Tampere, Hannu Karjalainen, Valkeakoski,
Marti Porvali, Jyväskylä, Jukka-Pekka Suutarinen, Jyväskylä,
Kari Löfgren, Jyväskylä, Kari Hämäläinen, Viitasaari,

Sivunvalmistus ja taitto:
Tapio Paappanen Ky, Vitsakuja 3, 42700 KEURUU
Kansikuva: Saarijärven kaupunki
Painopaikka: Sata-Pirkan Painotalo Oy
Reserviupseeriipiiri ja reservilaispiiri:
reserviupseeriipiiri@ksrespiirit.fi
reservilaispiiri@ksrespiirit.fi

Toiminnanjohtaja Tapio Paappanen
Piiritoimisto:
Gummeruksenkatu 7, 40100 JYVÄSKYLÄ

Piirien verkkosivut:
www.ksrespiirit.fi
Verkkotoimittaja Juha Hyvärinen
verkkotoimittaja@ksrespiirit.fi

Piirien puheenjohtajat:
RUP: Jarmo Siltanen, Jyväskylä puh. 040 510 9617
RES: Perttu Hietanen, Korpihahti, puh. 040 507 1684

Piirien taloudenhoitaja: Harri Jaakkola, Äänekoski, puh. 050 598 76



Keski-Suomen aluetoimisto



Suomen malli

Hyvät keskisuomalaiset maanpuolustajat!



lillä sekä vahvalla uskolla omaan tekemiseen joukkueena. Jääkiekkohuuma päättyi finaaleihin ja torijuhliin, mutta hallituksen peliaika jatkuu neljän vuoden ja EU-edustajilla viiden vuoden päähän.

Kansainvälisesti Suomi tunnetaan urheilussa taitavana joukkuepelaajana ainakin nyt. Lisäksi kansainvälisellä pelikentällä Suomi on haluttu yhteistyökumppani. Tästä on osoituksena kuluneena keväänä järjestetyt yhteiset harjoitukset Suomessa ja Pohjoismaissa sekä Ruotsin maininta puolustus päätöksensä esityksessä yhteistyön syventämisestä ja ajatuksesta lähettää yksi prikaati Suomen puolustuksen tueksi jos tarve niin vaatii. Jatkossa eurooppalaisen yhteistyön eteen on tehtävä edelleen töitä hajanaisessa EU-politiikassa. Olisiko tässä Suomella näytön paikka EU-puheenjohtajamaana?

Maanpuolustuksen perusta

Perustuslain mukaan jokainen Suomen kansalainen on velvollinen osallistumaan isänmaan puolustukseen tai avustamaan sitä sen mukaan kuin laissa säädetään. Lain mukaan maanpuolustusvelvollisuudesta ei ole mahdollista kenenkään, minkään tai millään perusteella saada vapautusta. Velvollisuus on säädetty hyvin yleisluontoisesti kattaen Suomen kansalaiset mm. ikään, uskonnolliseen vakaumukseen, palveluskuntoisuuteen tai sukupuoleen katsomatta.

Työvelvollisuus taas koskee jokaista Suomessa asuvaa, jolla on kotikuntalainen mukaan kotikunta Suomessa ja joka on täyttänyt 18 mutta ei 68 vuotta, on velvol-

linen tekemään Valmiuslain tarkoituksen toteuttamiseksi välttämätöntä työtä.

Sotilaallisen maanpuolustuksemme perusta on olosuhteisiimme ja tarpeisiimme rakennettu Suomen malli. Sen kulmakivinä ovat asevelvollisuus, uskottava, koko maan kattava puolustus ja sotilasliittoihin kuulumattomuus. Taustalla on kansalaisten vahva maanpuolustustahto. Suomalainen miesten asevelvollisuuteen perustuva puolustusjärjestelmä, jota naisten vapaaehtoinen asepalvelus täydentää, täyttää sotilaalliset tarpeemme ja toimii hyvin.

Nykyjärjestelmän ytimenä on riittävä koulutettavien määrä, josta voimme kouluttaa sodan ajan joukkomme. Sotilaallisesta näkökulmasta varusmiespalveluksen suorittavien määrää ei ole tarvetta nykyisestä lisätä. Kykenemme tuottamaan tarvittavat sodan ajan joukot kouluttamalla palveluskelpoisen miespuolisen ikäluokan sekä vapaaehtoisen asepalveluksen suorittavat naiset.

Kansalaispalvelus

Vuoden aikana on ollut puhetta kansalaispalveluksesta ja naisten pakollisesta asevelvollisuudesta. Kansalaispalvelus eli sotilaallisen maanpuolustuksen ohella tapahtuva maanpuolustusvelvoitteen jalkauttaminen kokonaisturvallisuuden tehtäviin on periaatteellisesti kannatettavaa, koska perustuslaissa kaikille kansalaisille on määritetty maanpuolustusvelvollisuus. Naisten velvoittaminen kutsuntoihin tai tiedotustilaisuuksiin osallistumiseen vaatisi kuitenkin muutoksia lainsäädäntöön

ja samalla se lisäisi kustannuksia. Toisaalta nuoria miehiä koskevien kutsuntojen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen valintatilaisuuksien yhdistämisestä voisi saada synergiaetuja.

Kansalaispalvelukseen liittyen Turvallisuukskomitea teki kevään aikana kyselyn eri hallinnonaloille. Enemmistö lausuneista ministeriöistä (10) ei nähnyt tarpeellisuutta kokonaisturvallisuutta palvelevan koulutuksen toteuttamista. Kyselyn mukaan ministeriöt eivät tunnistanee suoranaista tarvetta koko ikäluokan kouluttamiseen ja sen mahdollisesti tuottamaan häiriötilanteiden tai poikkeusolojen henkilöreserviin. Kuitenkin useissa vastauksissa korostettiin yksilöiden osaamista ja resilienssiä tukevan koulutuksen merkitystä.

Hyvinä mahdollisuuksina pidettiin turvallisuutta tukevien kansalaistaitojen sisällyttämistä perusopetukseen ja järjestökentän aktiivisempaa hyödyntämistä. Näiden avulla voitaisiin edistää kansalaisten valmiuksia toimia erilaisissa hätä-, häiriö- ja poikkeustilanteissa. Samalla tuettaisiin yksilöiden osallistamista ja ennaltaehkäistisiin syrjäytymistä. Lisäksi yleishyödyllisten taitojen opettaminen nuorisolle lisää yhteiskunnan kriisin sietokykyä ja edistää kokonaisturvallisuutta. Voisiko esimerkiksi sähkökatko koulussa koulupäivänä olla mahdollisuus opetella tai harjoitella toimintaa ilman sähköä?

Puolustusvoimien näkökulmasta on hyvä, että maanpuolustuksesta keskustellaan. Mikäli asevelvollisuusjärjestelmäämme halutaan muuttaa, tulee varmistaa se, että muutokset eivät vaaranna sodan ajan joukkojemme tuottamista tai ylläpitoa.

Nykyresursseilla Puolustusvoimat keskittyvät Suomen sotilaalliseen puolustamiseen ja siihen liittyvään koulutukseen. Maanpuolustuskoulutuksen laajentaminen vaatisi sen, että muutkin hallinnon alat ottaisivat siitä oman osuutensa.

Parabellumit ja pystykorvat paukkuivat

Toukokuussa Keuruulla näytettiin vahvaa ja perinteikästä keskisuomalaista maanpuolustushenkeä, kun Keski-Suomen reservipiirit järjestivät perinneaseiden SM-kilpailut kaatuneitten muistopäivän tienoilla. Allekirjoittaneella oli kunnia toimia kilpailun suojelijana. Oma havaintoni oli, että keskisuomalaiset reserviläiset osasivat taas järjestää laadukkaan tapahtuman. Kilpailijoiden osalta oli mukava todeta, että vanhoilla ”sota-aseilla” tehdään edelleen hyviä tuloksia. Iso kiitos kaikille järjestelyihin ja tukitoimiin osallistuneille.

Kesäkuu toi taas monelle ylennyksiä ja muistamisia hyvin tehdystä työstä. Onnittelen kaikkia Puolustusvoimien lippujuhlapäivänä ylennettyjä ja palkittuja.

Hyvää ja aurinkoista maanpuolustuskesää!

*Everstiluutnantti
Teijo Oksanen*

Keväistä kisailua

Suomen keväässä on kisattu samanaikaisesti politiikassa ja jääkiekossa. Eduskuntavaalit menivät suurten puolueiden osalta varsin tasaväkisesti ja painiminen hallituksen muodostamisessa oli vielä finaali-vaiheessa toukokuun lopulla. Jääkiekossa vaalivalvojaisten aikaan naiset ottivat melkein kultaa ja miesten joukkue pelasi voitokkaasti yli odotusten ilman suuria NHL-tähtiä. Kaikissa näissä on haettu menestystä suomalaisella tahdolla, taktiikalla ja tyy-



Keski-Suomen reserviupseeripiirin palkitut vuodelta 2018: Vuoden upseeri yllil Arttu Takala (toinen oik.), vuoden nuori upseeri vänr Miko Nykänen (oik.), vuoden urheilija kapt Heino Malinen, vuoden ampuja vänr Mii-ka Maunula (vas.).



Vuoden reserviläinen Juha Vimpari.



Vuoden työmyyrä. Viitasaaren ampumaratahanketta edistäneet oikealta lukien: Reijo Argillander, Seppo Strandman, Antti Liimatainen, Pekka Kinnunen.

Vuoden 2018 ansioista palkittiin kevätkokouksissa

Perinteiseen tapaan maaliskuussa pidetyissä piirien kevätkokouksissa palkittiin vuoden 2018 toiminnasta ansioituneita. Keski-Suomen reserviläispiirin vuoden urheilijana palkittiin pioneerijotokselle osallistunut joukkue, jossa kilpailivat Pertti Salminen, Mika Pakkanen, Kimmo Kaipia ja Jesse Väisänen. Vuoden työmyyrä -pal-

kinto kohdentui tällä kertaa Viitasaaren ampumaratahankkeessa kunnostautuneille henkilöille. Reserviläispiirin vuoden ampuja palkittiin Jari Lehtinen, ja vuoden yhdistyksen palkinnon vastaanotti Tikkakosken reserviläiset ry.

Ennen kokouksia Ilmavoimamuseosta museolehtori Susanna Wallius luennoi alp-

pilientäjä Väinö Mikkolan elämän vaiheista ja hänen vaikutuksestaan Suomen ja Venäjän ilmavoimissa. Luentoa oli kuulemassa myös Keski-Suomen maanpuolustusnaisten lukuisa kevätkokousjoukko.

*Teksti ja kuvat:
Tapio Paappanen*



Tikkakosken reserviläiset ry:n puolesta parhaan yhdistyksen palkinnon otti vastaan Juha Orava. Piirin puheenjohtaja Perttu Hietanen onnittelee.

Museolehtori Susanna Wallius luennoi kevätkokouksväelle alppilientäjä Väinö Mikkolasta.





Karjalan kannas - Summa.
Mannerheim-linjalla majoitusbunkkeri SK16.



Viipuri. Pohjoismaiden Yhdyspankki.
Vuonna 1944 eversti Armas Kempin komentopaikka.

Syysmatka kannaksen sotatantereille

Kuten piirilehdessä ja nettisivuilla huhtikuussa kerrottiin, Keski-Suomen reservipiirin suunnitelmassa on retki Karjalan kannakselle. Tiedot ovat poikineet sen verran ilmoittautuneita, että tutustuminen kesän 1944 taisteluiden paikoille on tarkoitus toteuttaa päivämäärällä 6. – 8. syyskuuta 2019. Puna-armeijan suurhyökkäyshän alkoi mainitun vuoden kesäkuun 9. päivä eli kolme päivää myöhemmin kuin liittoutuneiden Normandian maihinnousu.

Ohjelmamarkkinoon ei ole tehty muutoksia, vaan sotilaalliset tutustumiskohteet ovat entiset, samoin muu matkaohjelma. Oppaana toimii kannaksen taisteluihin perehtynyt reservipiirin toiminnanjohtaja Tapio Paappanen ja retken kokoajana veteraani- ja perinnetoimikunnan puolesta Pertti Rahikainen. Tarkoituksena on keskittyä kesän 1944 tapahtumiin Karjalan kannaksella, joskin paikkakuntien joukosta löytyy Talvisodastakin tuttuja nimiä. Varsinaisten taistelukertomusten lisäksi on luvassa muutakin sotavuosien tietoutta, tapauksia ja sattumuksia

Matkareitti pääpiirtein

Liikkeelle lähdetään 6.9. Jämsästä, josta Korpilahden kaupunginosan ja Muuramen kunnan kautta Jyväskylään. Sieltä edelleen reittiä Vaajakoski, Lievestuore, Kangasniemi, Mikkeli, Ristiina, Suomenniemi, Savitaipale, Luumäki, Miehikkälä, Virolahti ja Vaalimaa. Venäjän puolella reittinä on Säkijärvi, Tienhaara, Viipuri, Summa, Ino (mahdollisesti) ja Terijoen Kuokkala, nykyisin Repino.

7.9. aloitetaan suurhyökkäyksen alkukohdasta Valkeasaaren rintamalinjoilta, josta matkataan Kuuterselän ja Siiranmäen kautta Äyräpään. Sieltä jatketaan Viipuriin toiseksi yöksi.

8.9. käydään Talin, Portinhoikan, ja Ihantalan historiallisissa maastoissa ja palataan Viipuriin lounaalle ja tuliaisostoksille. Kotimatka tehdään Saimaan kanavan vartha pitkin Nuijamaalle ja Lappeenrantaan. Kissanpesijöitten kaupungista jatketaan sitten Mikkeliin ja menomatkan reittiä palaten kotikonnuille. Keskisen Suomen kääntöpiiri tavoitetaan puolen yön kieppeissä.

Aikataulu

Perjantai 6.9. klo 04.45 Jämsä mh, klo 05.00 Jämsänkoski mh, klo 05.25 Korpilahti mh, klo 05.35 Muurame pikav.pys, klo 06.00 Jyväskylä Harjukadun til.ajolait., klo 06.20 Vaajakoski ABC, klo 06.50 Lievestuore Shell (vt 9 ja 13 risteys). Kahvitauko pidetään Mikkeli jälkeen Tuusulanranta. Pa-luomatalla kahvitellaan ainakin Lappeenrannassa.

Matkan kokonaishinta on noin 400 € edellyttäen 30-40 lähtijää. hintaan sisältyvät kuljetukset tilausajobussilla, majoitukset, täyshoitoruokailut sekä ryhmäviisumin kustannukset. Päivälliset ja aamiaiset nautitaan hotelleissa sekä lounaat 6.9. Pyöreässä tornissa, 7.9. Kuusaan motellissa (madame Kollontain lapsuuden kesämaisemissa) ja 8.9. Viipurin Espilässä. Suomen puolella kahvit oman maun ja kukkaron mukaan.

Ilmoittautuminen

Ilmoittautumiset **heinäkuun 3. päivään mennessä** sähköpostilla osoitteeseen: pertti.rahikainen@pp.inet.fi. Tarvittavat tiedot: nimi, syntymäaika, osoite, puhelinnumero ja paikka, josta kyytiin.

Muistettavaa: Passin on oltava voimassa kuusi kuukautta matkan päättymisen, siis 8.9. 2019 jälkeen.

Yhden hengen huoneista peritään lisämaksuna 80 €. Ilmoittautuessa tieto vuosiviisumista, jolloin ryhmäviisumin hinta vähennetään kokonaishinnasta. Ruplia voi vaihtaa etukäteen, mutta rajan jälkeen se onnistuu Viipurin Veikkojen virkistyskeitaassa, jossa pysähdys.

Terijoen Repinossa rantahotellina on Cronwell Park ja Viipurissa yövytään hotelli Victoriasa. Luokitustähtiä löytyy kummastakin tarpeeksi.

Ennakkovarausmaksua ei reservipiireillä ole ollut tapana kerätä eikä nytäkään. Lasku joko hommasta tulee aikanaan ja samassa kirjeessä myös ohjeistus ryhmäviisumia varten. Vastuullisena matkanjärjestäjänä ja kyyditsijänä on Pohjolan Matka.

Tervetuloa mukaan opastetulle ja mielenkiintoiselle matkalle säätyyn ja sukupuoleen katsomatta. Muoviämpäriä eivät reservipiirit ilmoittautuneille lupaa, mutta ”kohvi ja seksilötkii” kannaksen puolella kylläkin.

Pertti Rahikainen Tapio Paappanen



Ihantalan kuuluisin valokuva.

Kuvaaja oli Osvald Hedenström.



Vanhan ajan ILTAMAT

lauantaina 17.8.2019 klo 18–23.30

KOIVISTON SEURATALOLLA

KOIVISTONKYLÄNTIE 101, 44250 ÄÄNEKOIVISTO

– TANSSIA – OHJELMAA –
– ELÄVÄÄ MUSIIKKIA –

Liput 15 €: K-Citymarket, Äänekoski ja Kahvila Korppu, Sumainen.
Hintaan sisältyy kahvi ja pulla. Veteraanit ja lapset sisään ilmaiseksi.

Järjestää: Ääneseudun maanpuolustusnaiset ry.

Äänekoskella herätellään henkiin iltamaperinnettä

Aikanaan suomalaisen viihdekulttuuriin olennaisesti kuuluneita iltamaperinteitä herätellään henkiin Äänekoskella. Ääneseudun maanpuolustusnaiset ry järjestää Vanhanajan iltamat Koiviston Seuratalolla 17.8 klo 18-23.30.

Ohjelma iltamiin rakentuu perinteisesti, siihen kuuluvat: kohottava puhe, yhteislaulua, musiikkiesityksiä, runon lausuntaa ja illan päättää perinteisesti tanssit elävän orkesterin tahtiin.

Iltamissa toimii puffetti josta voi illan aikana maksua vastaan nautiskella sekä suolaista että makeista herkuista kahvin kera. Tarjolla on myös Säilyke Herttuan palvaamaa

possua koko komeudessaan salaattin siivittämänä.

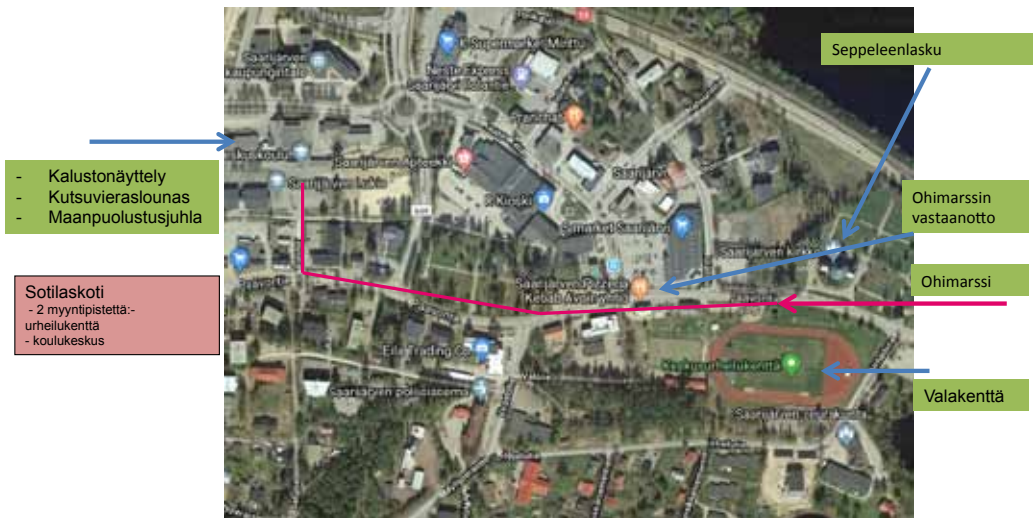
Yleisö on lämpimästi tervetullut iltamiin niin ajanmukaisessa asussa kuin nykyvermeissäkin.

Tapahtumalipun hinta on 15€ (sisältää kahvin ja pullan). Liput ovat myynnissä Äänekosken K-Citymarketissa sekä kahvila Korppu Sumiaisissa. Lippuja on myös varattavissa Tarja Maukoselta tarja.maukonen@gmail.com tai GSM 050 595 3298.

Veteraanit ja lapset sisään ilmaiseksi.

Teksti: Tarja Maukonen

Yleisjärjestelyt 2019



Maanpuolustusjuhla Saarijärvellä 10.8.

Juhla alkaa lipunnostolla klo 8.00. Toivotaan, että saarijärveläiset liputtaisivat ko. päivänä kaikkialla kaupungissa. Seppelienlaskutilaisuus on klo 9.00 sankarihaukalla. Monitoimitalolla klo 10.00 alkaa sotilasvakuutuksen antotilaisuus. Ne varusmiehet, jotka eivät vanna valaa, kokoontuvat sinne. Ilmasotakoulun heinäkuun saapumiserän sotilasvalatilaisuus alkaa keskusurheilukentällä klo 11.00. Valan vannoneet suorittavat ohimarssin reittiä Paavontie - Oppitie - koulukeskus. Valalounas tarjoillaan klo 12.45. alkaen veteraan-

neille ja kutsuvieraille koulukeskuksen sisällä. Varusmiehet ja heidän omaisensa ruokailevat ulkona. Soittokunta konsertoi koulukeskuksessa.

Ilmasotakoulun ja Panssariprikaatin kalustonäyttely sekä maanpuolustusjärjestöjen toiminnan esittelypisteet ovat koulukeskuksen pihalla. Reserviläisten osastolta löytyy mm. EKO-aseammuntaa. Näyttely on yleisölle avoinn aklo 9-15. Päivän päättää pääjuhla monitoimitalolla klo 14.30 - 15.30. Yllä pääpiirteinen kartta yleisjärjestelyistä Saarijärven kaupungissa.



Tupaswillan perinneviikonloppu elokuun 23. - 25. päivinä

Tupaswillan Laukaan Kuusassa (Ränssintie 5) järjestää perinneviikonlopun elokuun viimeisessä viikonvaihteessa. Tänä vuonna jatkuu teemana ”Maansiirto”. Luvassa isoja koneita ja lukuisia työnäytöksiä mm. takavuosien menetelmistä. Niistä kertoo oheinen kuva

vuodelta 2018. Siinä kivenraivaaja poimii ”pellolta” irtokiviä kärryynsä ja lähtee siirtämään niitä pois viljelysten tieltä. Reserviläiset, Keski-Suomen maanpuolustusnaiset ja Naisten Valmiusliiton toimijat ovat paikalla esittelemässä toimintaansa.



Perinne kivääri "puhuu" kohti 300 m päässä olevaa taulua.



Kilpailun suojelija evl Teijo Oksanen 50 m:n pistooliammunnan tuloksia toteamassa.

Ruutia paloi ja ennätyksiä tehtiin

RESUL:n perinneaseiden SM-kilpailu Keuruulla 18.-19.5.

Pystykorvat, Parabellumit ja Lahti-pistoolit syöksivät tulta erinomaisessa säässä Keuruun Ampumaurheilukeskuksessa kun Reserviläisurheiluliiton perinneaseilla kamppailtiin SM-titteleistä. Kilpailijoita oli 135 ja kilpailusuorituksia kertyi hieman yli 500.

Tarkkuus oli kohdallaan, sillä kilpailussa tehtiin uusia Suomen ennätyksiä kaiken kaikkiaan kuusi. Ennätysten lisäksi nähtiin monia hyviä ja onnistuneita ampumasuorituksia. Myös joitakin pettymyksiäkin koettiin kun muutamat vanhat Lahti-pistoolit sanoivat työsovimuksensa irti kesken kilpailun.

Perinneasekilpailu on erinomainen tapa yhdistää sotiemme veteraanien perintöä, historiaa ja urhei-

luammuntaa. Tällä kertaa toinen kilpailupäivä sattui olemaan kaatuneiden muistopäivä.

Keski-Suomi tunnetaan myös useampien kivääriammunnan maailmanmestareiden maakuntana, joista viimeisin on keuruulainen Jukka Salonen, joka Italiassa vuonna 1994 saavutti vakiokivääriammunnan maailmanmestaruuden. Perinneaseiden paukkeen myötä tehtiin kunniata aiempien takavuosien mestareille ampumalla vanhoilla aseilla tarkasti.

Kisajärjestelyistä päävastuun kantoi Keski-Suomen reservipiirit. Apuna oli paikallista voimaa Keuruun Seudun Ampujat ry:stä ja Keuruun sekä Haapamäen alueiden reserviläisten yhdistyksistä.

Valmisteluprosessi tähän kilpailuun käynnistyi jo edellisen vuoden puolella ja järjestelytoimikunta kokoontui kuluvaan vuoden puolella vähintään kerran kuukaudessa. Ampumakilpailun onnistuminen on monen tekijän summa ja paras kiitos järjestäjälle on aina kilpailijoiden tyytyväisyys. Tämä oli aistittavissa yleisessä tunnelmassa ampumaradoilla kisasuoritusten yhteydessä.

Kaikki kilpailun tulokset löytyvät Keuruun Ampumaurheilukeskuksen ja piirien verkkosivuilta.

Teksti: Tapio Paappanen

Kuvat: Eerik Kankk



Voittaja Harri Erkamaa (kesk.), toinen Tero Häkkinen (vas.) ja pronssille ampui Tero Häkkinen



Reserviläiskivääriarsti.

Majuri Pertti Lounin muistokisa Korpilahdella

Korpilahden reserviläiset järjesti majuri Pertti Lounin muistokisan Korpilahdella 11.5. Kilpailussa ammutaan kolmella aseella: 9 mm pistoolilla 25 m matkalta, kiväärillä 100 m matkalta ja reserviläiskiväärillä vajaan 100 m matkalta. Yhteistulos ratkaisee paremmuuden. Tällä kertaa Jyväskylän Seudun Reserviläisten Harri Erkamaa oli kisan ylivoimainen voittaja. Kisa on oiva esimerkki sotilain perus-

taitoja mittaavasta suorittamisesta. Järjestelyt ovat tässä ampumaratamiljöössä helposti toteutettavissa. Kannattaa jo nyt merkitä toukokuun viikonvaihte muistiin seuraavaa vuotta varten.

Teksti ja kuvat:
Tapio Paappanen



Kiväärillä ammuttiin 100 metriin.

SIJA	AMPUJA	SEURA	SIJA	POST	300	150	YHTE
1.	ERKAMAA HARRI	JYVÄSKYLÄN SEUDUN RESERVILÄISET	A		268	87	355
2.	HÄKKINEN TERO	KESKI-SUOMEN SOTILASPOLIISI KILTA	A		77	79	156
3.	HÄKKINEN TERO	HAANKA, MEN RESERVILÄISET	A		86	70	156
4.	KUOVANEN KARI	HAANKA, MEN RESERVILÄISET	A		70	86	156
5.	JÄMSÄNEN HARRI	JYVÄSKYLÄN SEUDUN RESERVILÄISET	A		40	60	100
6.	HONKA SAKU	JYVÄSKYLÄN SEUDUN RESERVILÄISET	A		69	60	129
7.	POHJALAINEN MIKA	JYVÄSKYLÄN SEUDUN RESERVILÄISET	A		43	80	123
8.	EDWARDS DANIEL	KORPILAHDEN RESERVILÄISET	A		69	53	122
9.	KIVELÄ SAMI	HAANKA, MEN RESERVILÄISET	A		73	55	128
10.	HYÖKÄRI AARI	JYVÄSKYLÄN SEUDUN RESERVILÄISET	A		48	62	110
11.	HÄKKINEN PERTTI	KORPILAHDEN RESERVILÄISET	A		46	53	99
12.	TARVAINEN TIMO	HAANKA, MEN RESERVILÄISET	A		37	70	107
13.	LERKÄNEN JUHA	HAANKA, MEN RESERVILÄISET	A		32	67	99
14.	HONKA TOMMI	JYVÄSKYLÄN SEUDUN RESERVILÄISET	A		73	33	106
15.	AROLA TONI	KORPILAHDEN RESERVILÄISET	A		49	44	93
16.	HETANEN VILHE	KORPILAHDEN RESERVILÄISET	A		79	9	88
17.	HÄKKINEN JANI	HAANKA, MEN RESERVILÄISET	A		42	24	66



Perinne pistoolin 25 m kuvioamunta käynnissä.



Näkymä ampumapaikalta tauluille.

Kuvat: Antti Liimatainen

Viitasaarelle syntyi uusi 300 m ampumarata

Parhaimmat Onnittelut Viitasaaren toimijoille, jotka ovat tämän saaneet aikaan! Lopputulos on osoitus loistavasta yhteistoiminnasta kohti yhteistä päämäärää! Päätoimittaja Tapio Paappanen



Uusi ampumakatos.



Tauluilla tuloksia poimimassa.

UPSEERIYLENNYKSET**Majuriksi**

Aarjoki Heikki Johannes, Jyväskylä
Kunelius Jari Antero, Viitasaari

Kapteeniksi

Heikkilä Ari-Pekka, Laukaa
Heikkilä Jukka Tapani, Äänekoski
Huhtanen Kerkko Juhana, Jyväskylä
Kouri Suvi Johanna, Jyväskylä
Leppäkorpi Antti Jaakko, Jyväskylä
Mäkinen Saku Juhani, Jyväskylä
Neuvonen Seppo Henrik, Muurame
Rossi Tomi Juhani, Jyväskylä
Varis Juha Pekka, Jyväskylä
Insinöörikapteeniksi
Niivuori Harri Esko Samuli, Jyväskylä
Yliluutnantiksi
Erkkilä Manu Antero, Muurame
Hämäläinen Olli Pekka, Jyväskylä
Karmala Jari Tapani, Keuruu
Laurio Juha-Matti, Jämsä
Liljeroos Mikko Topi Petteri, Jyväskylä
Paavilainen Mika Kristian, Jyväskylä
Stjernvall Tapani Kristian Woldemar, Jyväskylä
Tonteri Jarkko Tapani, Muurame
Watia Taru Kristiina

Lutnantiksi

Aikio Santeri Heikki Mikael, Jyväskylä
Hakalax Teemu Aku Juhani, Äänekoski
Hiltunen Mikko Henriikki, Jyväskylä
Hujala Aleksi Simo Santeri, Jyväskylä
Hyvärinen Arto Olavi, Viitasaari
Hyytinen Arto Juhani, Jyväskylä
Jalkanen Marko Petri Juhani, Jyväskylä
Jokisuu Annika Inkeri, Jyväskylä
Karjula Eero Jaakko Johannes, Laukaa
Kinnunen Samu Antti Tapio, Jyväskylä
Kolu Ville Henrik, Jyväskylä
Mäkelä Joni Marko Petteri, Muurame
Pulkkinen Johannes Antti Sakari, Jyväskylä
Rajala Tatu Emil, Muurame
Riikonen Teemu Kalevi, Jyväskylä
Saarisilta Lauri Elias, Äänekoski
Willman Aleksi Otto Ilmari, Jämsä

Multialla reserviläisten lippujuhlapäivän ylennykset ja palkitsemiset 3.6.2019



Ylennetyt ja kunniamerkeillä palkitut yhteiskuvassa Multialla 3.6.2019.

Eturivi: Hannu Piispanen, Martti Pentikäinen, Tapio Paappanen, Matti Kanko, Erkki Ikonen, Aki Impola, xxxxx, Oskari Kettinen, Aarne Ratinen, Mika Pakkanen, Hannu Mettälä, Juhana Jacksen, Saku Liehu.



Juhlaan saapuneita seuraamassa ylentämisten julkaisemista.



Juhlissa esiintyi MPK:n Pohjanmaan soittokunta.



Ilmasotakoulun apulaisjohtaja evl Kai Naumanen (vas.), Panssariprikaatin apulaiskomentaja ev Karri Heikinheimo ja aluetoimiston päällikkö evl Teijo Oksanen onnittelivat ylennettyjä.

ALIUPSEERI- JA MIEHISTÖYLENNYKSET**Sotilasmestariksi**

Moilanen Orvo Johannes, Saarijärvi

Ylivääpeliksi

Jokinen Arto Matti Oskari, Äänekoski

Liiri Sami Juhani, Jyväskylä

Toikkanen Jari Antero, Jyväskylä

Vääpeliksi

Halttunen Kimmo Juhani, Uurainen

Heinonen Santtu Mikael Santeri, Jämsä

Koskela Tero Markus

Lönn Juri Johannes, Jyväskylä

Orrensuo Mika Petteri, Oulu

Turunen Jani Pekka Juhani, Laukaa

Viitanen Marko Mikael, Jyväskylä

Ylikersantiksi

Anttinen Pertti Kaarlo Olavi, Jyväskylä

Heinonen Mika Petteri, Viitasaari

Heiska Eetu Oskari, Jyväskylä

Huttunen Jarkko Tapio, Jyväskylä

Ijäs Jani Tapani, Jyväskylä

Kansanaho Jyri Petteri, Jyväskylä

Kolula Marko Eerikki, Jyväskylä

Kullaa Markku Jouni Juhani, Jyväskylä

Lehtinen Reijo Juhani, Jyväskylä

Lähtenmäki Jaakko Erik, Keuruu

Markkanen Emilja Anna-Maria, Äänekoski

Mattila Markku Antero, Jämsä

Mursunen Aki Petteri, Jämsä

Myllymäki Johannes Riku, Jyväskylä

Mäkinen Toni Jarkko Sakari, Jyväskylä

Pasanen Jukka Pekka, Muurame

Paukku Joonas Petteri, Jyväskylä

Potila Jouni Tapio, Jyväskylä

Ramstedt Sami Janne Kalevi, Jyväskylä

Schildt Aki Petteri, Jyväskylä

Siitari Jouni Antero, Jyväskylä

Simonen Harri Jukka Petteri, Jyväskylä

Vähämaa Jussi Antero, Jyväskylä

Kersantiksi

Aalto Atte Oskari, Jyväskylä

Haapasaari Juuso Antti Matias, Jyväskylä

Heinonen Timo Mikael Salomon, Jyväskylä

Hintikka Jussi Petteri, Jyväskylä

Ilmonen Toivo Tapani, Toivakka

Juujärvi Justus Joel Joonatan, Jyväskylä

Jyväskylä Sami Markus Mikael, Jyväskylä

Järvinen Heikki Ville Juhani, Jyväskylä

Kaario Kimmo Tapio, Jyväskylä

Kalikka Jouni Antti Juhani, Jyväskylä

Kaski Sami Petteri, Jyväskylä

Kurtti Tuomas Väinö Juhani, Laukaa

Lahdenperä Kari Matias, Jyväskylä

Leinonen Pauli Mikael, Jyväskylä

Liimatainen Jani Olavi, Jyväskylä

Mattila Henry Mikael, Jyväskylä

Meriläinen Kyösti Tapio, Jyväskylä

Nyyssölä Valtteri Johannes, Jyväskylä

Orjala Joonas Niko, Jyväskylä

Pentikäinen Pietari Antti Olavi, Jämsä

Poikolainen Lauri Johannes, Jyväskylä

Saharinen Aki Matti Olavi, Jyväskylä

Saralahti Ilja Mikael, Jyväskylä

Sipponen Samuli Jarmo Artturi, Jyväskylä

Vettanen Niklas Werner, Jyväskylä

Viitala Ville Tapio, Jyväskylä

Alikersantiksi

Hokka Tommi Mikael, Jyväskylä

Kinnunen Ari Erkki, Jyväskylä

Kolu Topi Matias, Jyväskylä

Laaksonen Tuomo Johannes, Jyväskylä

Lehto Jere Kristian, Jyväskylä

Lilja Aki Juhani, Muurame

Luostarinen Jere Antero, Jämsä

Mankonen Ville Olavi, Jyväskylä

Ojala Vili Esa Eemeli, Muurame

Peuranheimo Peik Wilhelm Juhana, Jyväskylä

Pylvinen Timo Joonas, Jyväskylä

Tahvanainen Jukka-Pekka Joonas, Pihtipudas

Tofferi Miika Matias, Jyväskylä

Korpraaliksi

Hakanen Juha Henrik, Jyväskylä

Hirvonen Tiina Paula Marjatta, Jyväskylä

Hänninen Jarmo Kalevi, Jyväskylä

Jaatinen Timo Tapani, Jyväskylä

Jussinoja Elmo Sebastian, Jyväskylä

Korhonen Mika Heikki, Jämsä

Laine Samuli Kristian, Jyväskylä

Manninen Antti Matti Topias, Keuruu

Mattila Leevi Ahti Tapani, Jämsä

Mustamäki Juha Petri, Jyväskylä

Oksanen Simi Ande Sebastian, Jämsä

Piiparinen Samuli Lauri Miika, Muurame

Rämö Aleks Mikael, Äänekoski

Saarelainen Timo Tapani, Muurame

Salomaa Jarkko Juhani, Keuruu

Terhi Niklas Peter, Äänekoski

Ylirajajääkäriksi

Pennanen Henri Matias, Laukaa

Kuvat: Keski-Suomen Maanpuolustaja

Kunniamerkit 4.6.2019

SLR



RUL KAM

Suomen Leijonan ritarikunnan ritarimerkki

Hannu Piispanen

RUL:n kultainen ansiomitali

Majuri Tapio Paappanen

Kapteeni Matti Kanko

Sininen risti

Saku Liehu

RUL:n hopeinen ansiomitali

Everstiluutnantti evp Erkki Ikonen

Kapteeni Janne Jukarainen

RUL:n pronssinen ansiomitali

Lutnantti Marko Kilpeläinen

Kapteeni Mika Niiniketo

Yliluutnantti Aki Impola

Yliluutnantti Henri Saari

Yliluutnantti Janne Ollikainen

Huollon ansioristi

Martti Pentikäinen

RESUL:n hopeinen ansiomitali

Majuri Tapio Paappanen

Insinööriluutnantti, Oskari Kettinen

Vänrikki, Aarne Ratinen

RESUL:n pronssinen ansiomitali

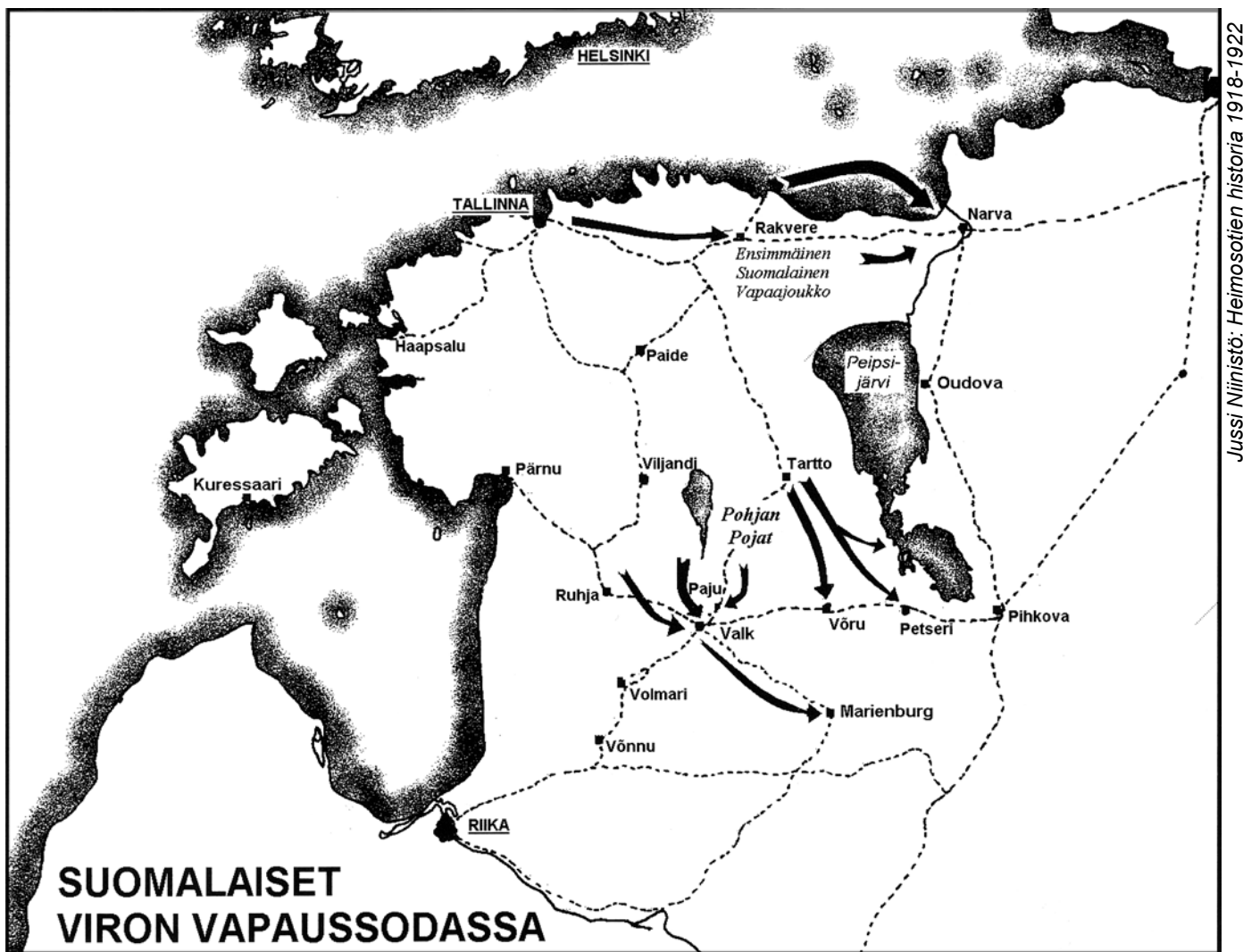
Yliluutnantti, Mika Pakkanen

Jyväskylän reserviupseerit ry kultainen ansiomitali

Yliluutnantti Hannu Mettälä

Jyväskylän reserviupseerit ry hopeinen ansiomitali

Yliluutnantti Juhana Jacksen



Jussi Niinistö: Heimosen historia 1918-1922



Muistomerkki koukkauksesta Suomenlahden kautta. Suomalainen I vapaajoukko suoritti maihinnousun Udraan 17.1.1919.



Marienburgin kaupunki Latviassa on nykyisin Aluksne.

Suomalaiset vapaaehtoiset Viron vapaussodassa

Viron vapaussotaa voidaan perustellusti pitää osana suomalaisten heimosen historiaa. Heimosaate eli vasta itsenäistyneessä Suomessa vahvana. Vuosina 1918-1920 käytiin Viron vapaussotaa ja heimoveljien avustamainen kamppailu Neuvostovenäjää ja puna-armeijaa vastaan sopi tähän kuvaan hyvin.

Viro on tuulten pieksämä maa. Sodan ovat pyyhkineet maan yli menneen tullen ja isäntä vaihtunut useasti. Venäjän haltuun Viro päätyi Suuren pohjan sodan jälkeen 1721. 1900-luvun alun mullistukset mahdollistivat kansallisen heräämisen ja itsenäisyysvaheen heräämisen. Itsenäiseksi Viro julistautui 24.2.1918.

Brest-Litovskin sopimus antoi Saksalle vapaat kädet Baltian suhteen. Saksalla ei ollut aikomustaan kunnioittaa Viron itsenäisyyttä. Alkoi miehitys, joka kesti aina

Saksan romahdukseen asti. Saksalaisten vetäytymisen myötä Viroon syntyi sotilaallinen tyhjiö, jonka puna-armeija yritti täyttää.

Violaiset kutsuttiin aseisiin ensin vapaaehtoisesti ja sitten yleisellä liikekannallepanolla. Armeijan johtoon nimitettiin Johan Laidoner. Neljän sotavuoden tuoma väsymys sekä epäusko omiin mahdollisuuksiin aiheuttivat kuitenkin, ettei riittäviä joukkoja saatu koottua. Puna-armeija pääsikin etenemään aina 30 km päähän Tallinnasta.

Heimoveljiä auttamaan

Viro lähetti avunpyyntöjä maailmalle. Suomi vastasi avunpyyntöön ainoana pohjoismaana. Viroon lähetettiin suuri määrä aseita, joilla oli suuri merkitys rintaman vakauttamiseen. Vakainaisia joukkoja ei haluttu lähettää, mutta vapaaehtoiset

toisten värväminen sallittiin. Päätettiin värvätä kaksi joukko-osastoa. Niille komentajiksi valittiin ruotsalaissyntyinen majuri Martin Ekström ja virolaissyntyinen everstiluutnantti Hans Kalm.

Mannerheimin ja hallituksen vaatimuksesta joukoille nimettiin yhteinen komentaja. Tuon tehtävän sai kenraalimajuri Martin Wetzer. Into lähteä auttamaan heimoveljeä osoittautui odotuksia suuremmaksi. Alkuaan tarkoituksena oli 2000 miehen värväminen. Taisteluihin osallistui kuitenkin n. 3700 suomalaista.

Suomalaiset tulevat!

Ekströmin johtama I Suomalainen vapaajoukko saapui Viroon aivan vuoden 1918 viimeisinä päivinä. Vastassa oli poliittista johtoa, juhlallisuksia ja vieraanvaraisuutta. Virolaiset olivat pysäyttäneet puna-armeijan Kehran lähistöllä ja aloittivat vastahyökkäyksen 2.1. Ekströmin tuolloin 500 miehen joukot yhtyivät hyökkäykseen 5.1. pienellä Kahala-joella.

Menestys oli välitöntä. Puna-armeijan sotilaat alkoivat kutsua suomalaisia harmaiksi piruiksi, jotka kävivät päälle mistään välittämättä suojeluskuntamarsseja tai Ison talon Anttia laulaen. Hurja hyökkäys henki tarttui myös virolaisiin. Puna-armeija oli puolestaan paniikissa ja näki suomalaisia sielläkin, missä näitä ei koskaan ollutkaan.

Suomalaisten hyökkäysintoa lisäsi se, että vastassa oli myös Suomesta paenneita entisiä punakaartilaisia. Eräissäkin taisteluissa kuului konekiväärin sarjan ryhdittämä huuto: ”Tännekö te perkeleen punikit olette tulleet, tuosta saatte saatat.”

Ensimmäinen Rakvere

Eteneminen oli nyt todella nopeaa, ja viikon päästä oltiin Rakveren edustalla. Suomalaistenkin yllä-

tykseksi puna-armeija oli jättänyt Rakveren, joka vallattiin taistelut-ta. Rakveresta löydettiin punaisen terrorin uhrien joukkohautoja. Viimeistään tässä vaiheessa oli selvää, että vangiksi saatujen punaisten kohtalona oli teloitus. Kohtalo, joka Viron vapaussodassa oli vangeille kaikista yleisin, rintaman molemmin puolin.

Virolainen jalkaväki valtasi Jõhvin 17.1. Ekström suunnitteli mereltä tehtävää koukkausta vihollisen selustaan, mutta Mannerheim kielsi tämän liian vaarallisenä huonoissa olosuhteissa. Ekström kuitenkin toteutti suunnitelmansa. Kunnan satamassa lastattiin laivoihin 500 suomalaista ja virolaista, jotka nousivat maihin Udriaan seudulla 17.1 saaden vastaansa vain vähäistä vastarintaa. Puna-armeijan toiminta muuttui paoksi kohti Narvaa.

Sitten Narva

Narvaa kohden etenivät myös suomalaiset. 18.1. kirjoitettiin erittäin kunnias luku suomalaista sotahistoriaa. Narva oli tuolloin n. 50 000 asukkaan kaupunki, jonka puolustuksesta vastasi 3000 – 6000 puna-armeijalaista. Kaupunkiin hyökkäsi reilu 100 suomalaista luutnantti Anto Eskolan johtamasta 1. komppaniasta.

Puna-armeija yllätettiin täysin ja ajettiin pakosalle. Narva vallattiin ja vangiksi jääneet teloitettiin. Vaikka puna-armeijan johto tiesi Narvan menetetyksi, se käski Pietarista tulleen suomalaisista koostuneen pataljoonan hyökätä kaupunkiin siltä pitkin. Pataljoona joutuikin ankaraan tulitukseen ja vain parikymmentä miestä pelastui takaisin.

Laidoner halusi viedä rintaman vielä enemmän itään, mutta tälle ei löytynyt tukea. Narva kuitenkin oli ja pysyi virolaisilla. Tämä teki ruotsalaisesta Ekströmistä ainoan Suomen heimosen sotapääl-

likön, joka pääsi kohteeseensa ja pystyi sen myös pitämään.



Martin Ekström

Martin Ekström oli sotilas ja seikkailija. Ennen Viron vapaussotaa hän oli ehtinyt palvella Ruotsin ja Saksan armeijoissa, Persian santarmistossa ja Suomessa valkoisten puolella. Narvan valtauksen jälkeen 32-vuotiaana hän oli Persian santarmiston kapteeni, Saksan armeijan luutnantti, Suomen armeijan majuri ja Viron armeijan eversti. Kielitaidon puutteestaan huolimatta Ekström oli joukkojensa keskuudessa arvostettu komentaja. Vuonna 1954 kuollut Ekström on haudattu Helsinkiin.

Luottamus aseonneen oli horjumaton

I Suomalainen Vapaaajoukko ei osallistunut suurempiin operaatioihin Narvan valtauksen jälkeen. Yksikkö oli reservissä ensin Rakveressa, sitten Narva – Jõesuussa kunnes se kotiutettiin sotaväsymyksen ja kurittomuuden vuoksi. Joukkoja ei juurikaan ehditty kouluttaa ennen taisteluita ja se taisteli lukumäärältään suurempaa vihollista vastaan. Silti se menestyi rintamalla uskomattomalla tavalla. Luottamus aseonneen oli horjumaton, eikä mikään tehtävä ollut mahdoton voimasuhteista riippumatta. Yksikkö eteni kahdessa viikossa

150 km suorittaen maihinnousun ja vallaten kyliä ja kaupunkeja. Virossa kaatui kaikkiaan 31 Ekströmin rykmentin miestä, eli n. 2% vahvuudesta. Yllätys ja avautuneiden mahdollisuuksien häikäilemätön hyväksikäyttö olivat avaimet voittoon.

Pohjan pojat

Pohjan poikien komentajana oli tarunohtoinen Hans Kalm. Kalm oli aloittanut sotilasuransa Venäjän armeijassa 1915 ja ylennyt pataljoonan komentajaksi. Venäjän vallankumouksen myötä hän pakeni bolševikkejä kiroten Suomeen. Kalm osallistui suojeluskuntien toimintaan ja johdatti 300 vapaaehtoista Vilppulan rintamalle helmikuussa 1918. Hänen joukkonsa etenivät Jämsästä Kuhmoisten ja Padasjoen kautta Vääkseen ja edelleen Lahteen. Kalm sai erittäin hankalan alaisen maineen ja vain kiistanaton menestys pelasti hänet sotaaikeudelta.

Viron vapaussodan jälkeen Kalm yritti Aunuksen retkelle, mutta ei päässyt hankalan maineensa vuoksi. Hän jätti sotilasuran 1922 ja ryhtyi lääkäriksi, parantajaksi, oikeastaan puoskariksi, toimien Suomessa ja Yhdysvalloissa. Suomessa hän menetti lääkäriroikeutensa lopullisesti 1974. Vuonna 1981 kuollut Kalm on haudattu Jyväskylään.

Kalm aloitti joukkojensa kokoamisen pari viikkoa Ekströmiä myöhemmin. Lupa oli 1000 miehen kokoamiseen, mutta Kalm ei tuosta välittänyt, vaan antoi värvätä Pohjan pojiksi nimeämiensä joukkoon n. 2300 miestä. 12.1. alkaen Viron saapuneita Pohjan poikia odotettiin ylenpalttinen vastaanotto. Meno muuttui riehakkaaksi ja jo viiden päivän kuluttua kenraali Wetzer määräsi joukon siirtymään Tapan kauppalan.

Valgan valtaus

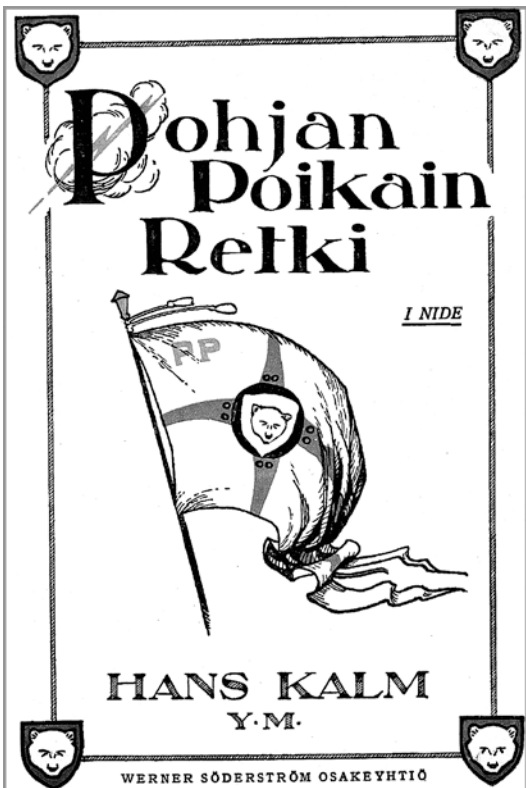
Taisteluiden painopiste oli siirtynyt etelään ja sinne myös Kalm halusi joukkonsa sijoitettavan. Hän



Vapaussodan muistomerkki Rakveressa.



Hans Kalm



sai johtoonsa osaston, johon kuului Pohjan poikien lisäksi Julius Kuperjanovin johtama sissipataljoona ja neljä panssarijunaa. Tehtävänä oli vallata Valgan kaupunki, joka oli tärkeä rautateiden risteys.

Valgan kohtalo ratkaistiin Pajun kartanon taistelussa. Kalm antoi tehtävän väsyneelle, mutta taistelukuntoa vakuuttaneelle Kuperjanovin pataljoonalle. Kartanolla oli hyvissä asemissa latvialainen tarkka-ampujapataljoona. Hyökkäyksessä oli enemmän intoa, kuin harkintaa. Latvialaisilla oli hyvä tulikuri ja he pääsivät aukeaa peltoa ylämäkeen hyökänneet joukot lähelle, ennen kuin avasivat murhaavan tulen.

Hyökkäys juuttui paikalleen ja Pohjan pojat komennettiin apuun. Pohjan poikien hyökkäys ei sujunut juuri sen paremmin ja ajoittain joukot ajautuivat jopa ristituleen. Tarvittiin viimeisetkin reservit, ennen kuin taistelu saatiin voitokkaaseen ratkaisuun. Taistelun loppu käytiin käsikähmänä, puukoin ja kiväärinperin.

Vangiksi saaneet teloitettiin. Samassa yhteydessä teloitettiin vahingossa myös 12 kartanon työläistä. Takaa-ajoon ei voimia enää ollut. Pohjan poikien toinen pataljoona oli tällä välin ilman vaikeuksia suorittanut oman tehtävänsä ja katkaissut Valgasta itään johtavan rautatien. Tämä esti puna-armeijaa käyttämästä panssarijunia ja niinpä he jättivät Valgan.

Rintamavastuu siirtyi virolaisille ja Pohjan pojat jäivät reserviin. Kalm vaati uutta hyökkäystehtävää kohti Marienburgia. Kun käsky ei tarpeeksi nopeasti tullut, hän aloitti hyökkäyksen ilman lupaa.

Marienburgin ryöstö

Pitkänä kapeana kiilana suojaamattomin sivustoin ilman esimiehen lupaa tehty hyökkäys oli vaarallinen. Etenkin, kun liikkeelle lähdettyään osasto oli kateissa myös Wetzlerin esikunnalta. Huolto oli heikko ja varusteet huonoja. Osa joukoista kieltäytyikin lähtemästä. Muut saatiin liikkeelle lupaamalla runsas sotasaalis.

Miehet taivalsivat avoimessa maastossa, tuulessa ja räntäsateessa, n. 80 km päästäkseen perille. Itse Marienburgin kohtalo ratkaistiin kolmen tunnin taistelussa, joka päättyi Pohjan poikien voittoon. Voitto osoittautui pettymykseksi, sillä Kalmin lupaamaa sotasaalista ja ratkaisua huolto-ongelmiin ei saatu. Osa suomalaisista ryhtyikin omavaltaisiin takavarikointeihin. Suomessa alettiin puhua 30-vuotisen sodan henkeen tehdystä Marienburgin ryöstöstä.

Moraali murenee

Pohjan pojat olivat kaupungissa vain pari päivää, kunnes virolaiset ottivat rintamavastuun. Vaikka hyökkäys oli ollut menestys, Pohjan poikien moraali ei ollut retken jälkeen enää entisensä. Tämä purkaantui Valgaan palanneessa joukossa ryypäämisestä ja riehumisesta. Mielialaa laski entisestään se, että virolaiset vetäytyivät Marienburgista vain viikon jälkeen lähes taistelutta.

Puna-armeija aloitti maaliskuussa 1919 hyökkäyksen Petserin alueella. Kalm komensi joukkonsa virolaisten avuksi. Kylät ja kartanot vaihtoivat omistajaa taajaan. Pohjan poikien moraali alkoi kuitenkin rapistua ja rintamalta karkaamiset lisääntyä. Pohjan pojat siirtyivät takaisin Valgaan 29.3.

Pohjan poikien ja virolaisten välit alkoivat kiristyä. Kävikin selväksi, että autettavat olivat saaneet tarpeeksi auttajistaan. Pohjan pojat siirtyivät takaisin Suomeen huhtikuun alussa. Valgassa virolaiset asettivat konekiväärillä varustetun vartion vahtimaan junaan lastaamista, mikä oli aiheuttanut yhteenoton. Juhlallisuudet Tallinnassa olivat vain muisto, eikä Helsingissäkään vastaanotto ollut kummoinen. Pohjan poikien vahvuudesta kaatui Virossa 116, eli n. 4%. Kalm antoi käskyn joukon hajottamisesta 29.5.1919.

Sota jatkuu

Sota Virossa jatkui kuitenkin edelleen välillä puna-armeijaa, välillä etelästä työntyneitä saksalaisia vastaan. Koko vapaussodan rajuimmat taistelut käytiin joulukuussa 1919, jolloin bolševikit yrittivät kahdella armeijalla vallata Narvan. Virolaisten rintama kuitenkin kesti ja aselepo solmittiin 31.12.1919. Rauhansopimus solmittiin Tartossa 2. helmikuuta 1920. Sota oli silloin kestänyt 452 päivää.

Teksti: Heikki Rahikainen

Kuvat: Heikki Rahikainen ja päätoimittajan kuva-arkisto



Pohjan poikien muistotaulu löytyi Valgasta Pyhän Johanneksen kirkon seinästä.



Pajun taistelun muistomerkki Valgan pohjoispuolella.



Marienburgin, eli nykyisen Aluksnen 1860-luvulla rakennettu linna.



Etsintäpartio etenee hitaasti ja huomioita tehden.

Etsintäharjoitus tehtaan varjossa

Talvi piti meitä vielä viimeisessä otteessaan Jari Kiviniemen järjestämän etsintäharjoituksen aikana. Kiviniemi tutustutti Ääneseudun maanpuolustusnaisia etsintään ja Vapepan toimintaan. Maanpuolustusnaisissa on herännyt kiinnostus oman etsintäporukan kasaamisesta. Tästä lähti liikkeelle haku etsintäharjoitukseen osallistuvista. Kiviniemi lähetti asiaan kuuluvasti koordinaatit etsintäpaikasta niin sanotusti sopivan myöhään ennen harjoitusta, todellisesta tilannetta mukailen. Naisväki löysi tiensä

Äänekosken Hiskin mökin parkkipaikalle, jossa saimme hieman huumorinsävytteistä ohjeistusta parkkeerata autot siten, että paikalta poistuminen olisi sujuvaa ja tarvittaessa nopeaakin. Fiksua!

Varusteiden tarkastus

Harjoituksen alussa kävimme läpi varusteet. Löytykö mm. huomioliiviä, otsalamppua, kartalle suojaa ja jaksamiselle tärkeitä eväitä. Kerrankin saa syödä suklaata ja ihan käskystä. Tästä harjoituksesta

naiset tykkää! Välinetarkastuksen jälkeen tutustuimme kohteeseen eli etsittävään henkilöön. Saimme kuulla millaisin varustein hänet on viimeksi nähty sekä muita hänelle tyypillisiä seikkoja.

”Lateksi” kutsuttu iäkkäämpi pilkkimies oli hävinnyt kotoaan normaalin aamulenkin yhteydessä. Kiviniemi osoitti kartalta tutkittavan alueen. Asetuimme etsintärintamaan ja harjoittelimme etenemistä pienellä alueella. Rivien suorassa pitäminen ja saman tah-

tisuus etenemisessä vaati harjoittelua. Välillä oli tähtytävä puiden latvoihinkin. Koskaan ei tiedä mihin ja miksi 75-vuotias etsittävä keksii mennä.

Liikkeelle!!

Etenemistahdin löydyttyä oli aika siirtyä hankalampaan ja etsinnöissä totuudenmukaisempaan maastoon. Liikkeelle ja havainto – sanat kaikuivat vuoron perään. Etsijäporukka taittoi matkaa maastossa suhteellisen ketterästi Kiviniemen pitäessä joukkueen johtajana perää. Etsijän kannalta liikkuminen oli hidasta, mutta hitauden merkitys kirkastui etsinnän aikana. Jokainen johtolanka oli tärkeä ja syytä tutkia. Harjoituksen aikana Kiviniemi kävi läpi etsinnälle tyypillisiä tilanteita ja terästi havainnointitakytyämme. Mies osasi selkeästi hommansa!

”Late” löytyi

Etsintäpartio jakaantui kahtia ja hetken kuluttua saimme yhteydenoton katupartioon siirtyneeltä joukkiolta. Etsittävän kuvaukseen sopiva henkilö oli löytynyt. Etsijät juuttivat kohdetta tarkastaen tämän kunnan. Late todettiin hyvissä ruumiin ja järjen voimissa olevaksi. Paikkakunnalle juuri avattu ostosliike oli saanut Laten hyppäämään kesken aamulenkin kaverin kyytiin. Avajaishuuman keskellä oli



Harjoituksen johtaja Jari Kiviniemi (oik.) seuraa toimintaa.

unohtunut ajantaju mutta kaupasta oli muistettu ostaa tuliaisia kotiin viemiseksi. Eiköhän niillä saatu kodin hameväki rauhoittumaan.

suklaapatukka repussa seuraavaan etsintään saakka?

Ääneseudun Maanpuolustusnaisen Vapepa-vastaava

Katja Nuuhkarinen

Loppuarviointi

Etsinnän päätteeksi kävimme läpi sen sujumista ja tärkeitä huomioita. Etsintä tuntui todelliselta elävän kohteen ja hyvän suunnittelun vuoksi. Hyvin toteutettu etsintäharjoitus lisäsi selkeästi intoa osallistua tuleviin koulutuksiin ja harjoituksiin. Äänekoskella on tämän harjoituksen myötä kehittyneissä uusia etsijöitä joilla on repu valmiina etsintää varten pakattuna. Sitä vain mietin, säilyyköhän



Veteraanijoukko saattajineen valmistautumassa seuraamaan Valmet Rautpohjan tehtaan valimon arkea.



Pekka Ahonen muisteli työuraansa.

Valmet Rautpohja veteraanien asialla

Joukko keski-suomalaisia sotiemme veteraaneja kokoontui kutsutuna Valmetin Rautpohjan tehtaalle keväisenä päivänä 24.5. Paikallisjohtaja Jaakko Puurula toivotti joukon tervetulleeksi ja nosti maljan sotiemme veteraaneille. Paikalla olleesta joukosta noin neljäsosa oli ollut töissä Rautpohjan tehtaalla. – Ilman Rautpohjaa Keski-Suomi olisi tänään toisen näköinen. Valmetin sydän on Rautpohjassa ja sen juuret ovat tykkitehtaassa, toteaa paikallisjohtaja Puurula. Sodissa 82 tykkitehtaan palveluksessa ollutta henkilöä menetti henkensä. Valmet on tänä päivänä globaali yritys, jonka palkkalistoilla on 12 500 henkilöä ja heistä suurin osa on maailmalla. Asiakkaiden enemmistö sijaitsee myös ympäri maailmaa.

Rautpohjan alue oli aikanaan 58 hehtaaria. Tällä hetkellä tehdasalue

on 32 ha:n suuruinen. Päivittäin Valmetille tekee töitä 1 450 henkilöä ja 350 alihankkijaa.

Veteraaneista Lauri Lehtinen oli Rautpohjassa vuonna 1941. – Viiden tuuman karanaatteja siellä silloin ladattiin, kertoi Lehtinen siirryttäessä kohti tehtaan valimoa. Siellä oltiin joukolla todistamassa miten sula rauta käyttäytyy muutettiin kaadettaessa. Hallittu suoritus oli kaunista katseltavaa. Aivan kuin valimossa olisi sytytetty mummimainen tähtisadetikku muutamaksi minuutiksi. Säkenöiden annos sulaa rautaa kaatui muottiin ammatti-ihmisten ohjaamana ja kuva suorituksesta piirtyi lähtemättömäksi jokaisen verkkokalvoille.

Valutapahtuman jälkeen siirryttiin lounaalle. Pekka Ahonen muisteli, että joskus menneinä vuosina

Rautpohjan alueella palveli 3 500 henkilöä ja yhtä aikaa saattoi olla valmisteilla jopa kahdeksan paperikonetta. – Kolmekymmentä vuotta palvelin Rautpohjassa ja olin tekemässä neljää lastulevytehdasta Neuvostoliittoon, kertoi Ahonen.

Matti Krats kiitti isäntä tilaisuuden lopuksi. – Päivä on ollut hieno. Valmet Rautpohjalle iso kiitos siitä, että se tällä tavoin halusi muistaa itsenäisen Suomen rakentajia, toteaa Krats lopuksi. Tyytyväisyys heijastui veteraanien kasvoille valoksi vesisäteiseen iltapäivään.

Teksti ja kuvat:
Tapio Paappanen



Sula rauta valuu muottiin tehtaan valimossa.



Kaatuneitten muistopäivä Karstulassa

Suomen liput saloissa ja aurinkoinen hellepäivä kutsuivat kirkkokansaa muistamaan sodissa kaatuneita. Jumalanpalveluksen jälkeen Karstulan Reserviupseerit laskivat havuseppeleet Vapaussodan sankaripatsaalle ja Pro Patria muistomerkille. Yhdessä lauletti virsi 577 kaikui upeasti Karstulan sankarihautausmaalla. ”Sun kätes, Herra, voimakkaan suo olla turva Suomenmaan, niin sodassa kuin rauhassa ja murheen, onnen aikana”. Sitten siirryttiin parinkymmenen kilometrin päähän Karstulan Oinokskylään Takkalan mahtitaloon. Maastopukiset reserviupseerit tulivat sinne pyöräpartiona. Useita

Karstula-aiheisia kirjoja kirjoittanut opetusneuvos Jussi Halttunen piti esitelmän vapaussoturi, suojeluskuntaveteraani Ilmari Takkalasta, Takkalan musealisessa tuvassa. Lisäksi dosentti Arto Luukkanen Helsingin yliopistosta tiivistä osiinsa Suomen itsenäistymiseen ja Vapaussotaan johtaneita syitä. Säätiin kuulla hienoa antia, kahvitarjoilu leivoksineen höyryneenä.

Maanviljelijä ja majatalonpitäjä Ilmari Takkala (1889-1967) oli monessa mukana. Jo 14-vuotiaana 1903 Ilmari haki veljensä Oskarin kanssa salaa Pietarsaaresta tutulta ”kalastajalta” 25 Grafton-kivääriä. Aseet tulivat heidän hieman myöhemmin perustamalle Oinokskylän ja Vastingin ”ampumaseuralle”, jolle onnistuttiin hankkimaan myös hyvä Mauser-kivääri. Sittemmin Ilmari oli aktivistina mukana myös jääkäriarvayksessä etappien hoitajana. Venäjän sortovallassa piti yrittää päästä irti, kaikin keinoin. Kun syksyllä 1917 ylioppilas Antero Vekaran johdolla perustettiin Karstulan suojeluskunta, ”palo-kunta”, niin Ilmari Takkala perusti oman Vastingin-Kivijärven kyläosaston, jonka vahvuus oli noin 80 miestä ja haki sille 30 kivääriä Jyväskylästä. Jääkäri Vilho Korte toi Takkalaan joulukuussa lisäksi Maxim-konekivääriin. Se oli tehokas pelote, kun Tammissunnuntain jälkeen 40-päinen ”Takkalan lentävä osasto” hälytettiin Jyväskylään riisumaan punaisia aseista, mikä myös onnistui. Tämän jälkeen karstusten osasto taisteli Mäntyharjun rintamalla. Helmikuun lopulla Takkala ja 120 karstusta sijoitettiin Jyväskylän pataljoonaan. Ilmari Takkala taisteli sen kk-joukkueen johtajana sittemmin Vilppulan rin-

tamalla ja Oriveden kautta Tampereen valtaamiseen. Valkoisten voitonparaati pidettiin 16.5.1918 Helsingissä. Siihen osallistumisen jälkeen Takkala miehineen joutui vielä joksikin aikaa Viipurin ennen kuin pääsi kesän alussa takaisin koti-Karstulaan.

Vapaussodan jälkeen Ilmari Takkala osallistui tarmolla suojeluskuntatoimintaan ja Karstulan kunalliselämään. Hän oli mukana mm. Vapaussodan sankaripatsaan pystytyksessä 1922, suojeluskuntatalo ”Suojan” rakennuttamisessa 1931 ja Otto von Fieandtint kivet-muistomerkkihankkeessa ja piti Karstulassa ”Lotta-Kahvilaa” vuosina 1933-1942. Lapuan liikkeen osallistumisesta Takkala sai lyhyen vankeusrangaistuksen 1932. Lisäksi hän rakennutti omille tiluksilleen Oinokskylään täysimittaisen ampumaradan vuonna 1938. Jatkosodan alussa 1941-42 Ilmari Takkala oli kapteenina Sisä-Suomen sotilaspiiriin esikunnassa.

Sotien jälkeen Ilmari Takkala keskittyi kotiseututyöhön ja kansanperinteen keräämiseen. Hän keräsi satamäärin vanhoja loitsuja ja taikoja, jotka on talletettu Kansanvalistusseuran arkistoihin. Hän oli myös primus motorina Karstulan Kotiseutumuseon perustamisessa vuonna 1954. Takkalan talo itsessään on täynnä vanhoja maatalousesineitä, Ilmari Takkalan metsästyks- ja sotamuistoja, luontotauluja sekä Suomen historiaan liittyviä kirjoja.

Teksti ja kuva:
Pekka-Juhani Kuitto



Hannu Paalimäki antaa ohjeita veteraanitalolla.



Robert Mäntynen keräyksessä.

Varusmiehet tukevat veteraanityötä

Varusmiehet tukevat veteraanityötä osallistumalla lipaskeräyksiin. Ilmasotakoulun varusmiehet jalkautuivat 11.4. Jyväskylään, missä järjestettiin lipaskeräys sotiemme veteraaneille. Keräys toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän Rintamaveteraanien ja Jyväskylän Sotaveteraanien kanssa. Ilmasotakoulu tuki keräystä antamalla varusmiehiä keräysorganisaation käyttöön. Tämä keräys oli jo neljäs tänä vuonna. Kevään lipaskeräyksillä on saatu varoja jo yli 17 000 euroa. Torstain keräys tuotti 3 547 euroa. Tuotto jaetaan jyvaskyläläisille veteraanijärjestöille tunnuksen omaavien veteraanien lukumäärän suhteessa ja kohdennetaan veteraanien tukemiseen; jalkahoitoihin, hierontoihin, lääkärisäkäynteihin, lääkerekulujen omavastuu-osuuksiin jne. Keräysten tuotto kohdentuu lähes sataprosenttisesti veteraaneille – vain noin 1,5 prosenttia tuotoista käytetään kerääjien iltapalaan. Muutoin kaikki keräyksiin osal-

listuvat ovat vapaaehtoisia eivätkä saa mitään korvausta työstään. Lipaskeräykset jatkuvat elo – syyskuussa kevään tapaan neljällä keräyksellä. Kaupungin keskustaan oli jalkautunut kolme jyvaskyläläistä varusmiestä. Alikersantti Ville Peltonen Kävelykadun yläpäähän, lentosotamies Elina Tyynelä Kompassille ja lentosotamies Robert Mäntynen Kolmikulman edustalle. Heillä kaikilla oli vähintään toinen isoisista ollut sodassa mukana, joten sotien muistot elävät heidän perheissään. Veteraanijärjestöt ovat tyytyväisiä Ilmasotakoulun antamaan tukeen – pyydetty on aina saatu. Varusmiehet ovat olleet hyvin motivoituneita keräykseen ja tämä näkyy myös erinomaisissa keräystuloksissa. Valtakunnallinen tavoite keräykselle on 100 euroa/kerääjä/ilta, Jyväskylässä tulos on noin 125 euroa. Kerääjät tekevät samalla erinomaista maanpuolustustyötä.

Järjestelyorganisaatio antaa suuret kiitokset myös kauppakeskusten, markettien ja kaikkien keräyspaikkojen vastuuhenkilöille. Kaikki ovat toivottaneet kerääjät aina lämpimästi tervetulleiksi – yhtään kielteistä vastausta ei keräyslupiin ole koskaan tullut. Unohtaa ei sovi myöskään sitä, että kansalaistemme halu avustaa veteraanejamme on edelleen todella korkealla. Moni sanookin, että ainoa keräys, johon he osallistuvat on veteraanikeräys. Sotiemme veteraanit ovat kunniankansalaisiamme, heitä autetaan ja heidän hyvinvoinnistaan pidetään huolta viimeiseen iltahuutoon saakka. Tämä on kaikkien veteraanijärjestöjen yhteinen asia.

Teksti: Matti Hyvärinen ja Hannu Paalimäki
Kuvat: Matti Hyvärinen



JRU RUUTU



Aurinkoista maanpuolustuskesää



Ensimmäisenä haluan onnitella kaikkia 4.6.2019 ylennettyjä ja palkittuja. Olkaa ylpeitä saavutuksistanne ja nöyriä kantamaan uudet vastuut. Multialla saimme viettää mukavan illan saavutuksien juhlistuen MPK Pohjanmaa soittokunnan musiikista nauttien. Kiitos puolustusvoimat ja Multian kunta!

Viimeisen vuoden aikana vanhaakin on oppinut jotain uutta varusmiesten ja reserviläisten koulutuksesta. Nykypäivän peliteknikka on valjastettu harjoittelukäyttöön varuskunnissa jo aikaa sitten ja nyt me reservissä olevat liitymme laaja-alaisesti samaan joukkoon. VBS eli Virtual Battlespace on tullut jädäkseen. Eikä se ollutkaan niin vaikeaa kuin odotin, vaikka mikään nettipelin harrastaja en olekaan. Omassa nuoruudessa opetellut näppäinyhdistelmät Leisure Larry -pe-

lin ääressä toimivat vieläkin. Henkilökohtaisesti silmäni avautuivat ko. järjestelmän mahdollisuuksista paikallisyksiköiden ja kaikkien muiden koulutuksen edelleen kehittämiseksi. Tällä tavoin saadaan testattua perustaistelumenetelmät sekä joukkojen sisäinen ja keskinäinen johtaminen viestijärjestelmiä hyödyntäen. Vaikka osa paikallisyksiköistä on viestintää säännöllisesti harjoituksissa harjoitellut, totesin taistelun kiihkeydessä opittavaa ja rutinoitumista olevan edelleen.

21.9. JRU järjestää yhdessä ilmapuolustuspiirin kanssa VBS-harjoituksen. Suosittelemme tätä yhden päivän harjoitusta kaikille jäsenillemme. Päivässä saat hyvän kuvan järjestelmän tarjoamista mahdollisuuksista. Pääset sisään perustoimintoihin perehdytysmoduulin avulla. Uskon myös päivään sisältyvän eritasoisia "taisteluja" yksilö ja ryhmä tasolla. Ehkäpä jo varsinaisiin johtajasuorituksiin ainakin joukkuetasolla. Seuraa yhdistyksen jäsenpostitiedotteita ja ilmoittaudu koulutukseen ajallaan MPK:n järjestelmässä. Suosittelemme lämpimästi. Odotellessa voit vaikka kaivaa jostain arkistoistasi Leisure Larryn ja palautella nappulatekniikoita mieleesi.

Virtuaalimaailma on laskeutunut myös yhdistyksen viikoittaiseen toimintaan. Ekopistooli

on hankinnassa ja odotamme saavamme sen kesä-heinäkuun aikana. Tässä vaiheessa hankittava ekopistooli on tarkoitus ottaa mukaan viikoittaisille ampumavuoroille harjoittelua monipuolistamaan. Jos talvivuoroilla joudut odottamaan pääsyäsi ampumapaikalle, voit hyödyntää odotusajan ekopistoolilla harjoitteluun. Mahdollisia jatkohankintoja mietitään ekopistoolikokemuksien perusteella. Ekoase kaipaa sen ympärille muodostettavaa ns. ekoase-ryhmää, jolta toivon aktiivisuutta toimia erilaisissa rekrytointi- ja maanpuolustustapahtumissa ekoaseen esittelijöinä yleisölle. Jos saadaan ryhmän verran jäseniä mukaan, ei kenenkään ajankäyttö kuormitu liiallisesti näistä tilaisuuksista.

Alkuvuoden perinteiset aktiviteetit ja tapahtumat ovat nyt takana ja on aika ladata akut loppukesän ja syksyn harrastuksiin ja tapahtumiin. Keski-Suomen Maanpuolustusjuhlaa vietetään tänä vuonna Saarijärvellä 10.8. ja sinne kaivataan jälleen vapaaehtoisia lippulinnaa sekä esittelytehtäviin. Seuraava suuri tapahtuma on Tupaswillan perinnepäivät 23.-25.8. Myös tänne tarvitaan vapaaehtoisia esittelymään reserviläistoimintaa ja opastamaan muun muassa eco-ase ammuntaa. Lähde mukaan näihin tapahtumiin lyhentämään kunniavelkaa veteraaneille ja innostamaan ihmisiä tervehenkiseen maanpuo-

lustustoimintaan. Kun meitä tulee useampi mukaan, ei kenenkään kuorma tule liian raskaaksi. Ilmoittaudu mukaan jäsentiedotteissa ohjeistettavilla tavoilla.

Kesä on mukavaa aikaa kuntoilla. Nyt on hyvä käydä lenkillä ja valmistautua 17.8. Jyväskylässä järjestettävään kesäyön marssiin. Haastan kaikki jäsenemme osallistumaan tapahtumaan parhaaksi katsomallenne matkalle. Siellä tavataan.

Syksyllä tulemme järjestämään jäsenillemme 3-otteluun vuosien tauon jälkeen. Lajeina tulevat olemaan suunnistus, uinti ja ammunta. Tule haastamaan itsesi ja koettelemaan kuntoasi kannustavassa seurassa. Tästäkin tulemme tiedottamaan jäsenposteilla kesän aikana.

Haluan kiittää kaikkia Teitä yhdistyksen järjestämien tilaisuuksien, harjoitustapahtumien ja kunniavartioiden toteuttamiseen osallistuneita antaumuksellisesta toiminnastanne yhteisen hyvän eteen sekä veteraanien perinnön vaalimiseksi.

Aurinkoista, lämmintä ja kiireetöntä kesää teille kaikille!

*Mika Pakkanen
Jyväskylän Reserviupseerit ry*

Varusmiessoittokunnan Jukebox saapuu Paviljonkiin

Puolustusvoimien kesäkiertue jätti tänä vuonna monien pettymykseksi Jyväskylän väliin. Pettymystä lievitännee kuitenkin se, että Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan megakiertue saapuu elokuussa Jyväskylän Paviljonkiin.

Varusmiessoittokunnan suositut YSÄRI-, KASARI- ja 70's-kiertueet ovat kolmen viime vuoden aikana keränneet ylistävää palautetta konserttiyleisöltä ja myyneet loppuun maamme suurimpia konserttisaleja. Syksyllä nähtävä JUKEBOX-kiertue aikoo laittaa vieläkin paremmaksi! Kokoonpanona kuul-

laan noin 70-henkistä viihdeorkesteria, josta löytyy sinfoninen puhallinorkesteri, iso jousisto sekä rock-komppibändi.

Luvassa on konserttinautinto, joka ei rajoitu pelkästään upeaan musiikkiin. Konserttia höystetään massiivisilla teknisillä elementeillä. Jukebox soi Jyväskylän Paviljongissa maanantaina 26.8. klo 19.00 alkaen.

*Teksti ja kuva:
Panu Moilanen*

AVOIMET PERINNEASE "PYSTYKORVAN" SM-KILPAILUT KEURUULLA
Avoimet perinnease "Pystykorvan" SM-kilpailut ja Keski-Suomen reservipiirin piirinmestaruuskilpailut järjestetään 14.09.2019 Keuruun Ampumaurheilukeskuksessa. Osoite Ampumaradantie 161, 42700 Keuruu. Klo 08.00 alkaen.
Laji Avoim SM-kilpailu, perinnekevääri "Pystykorva". Sääntö 4.1D m.27-39. Kivääriin täytyy mahtua luodilla D166 ladattu patruuna. 300m makuu, 5 kohdistuslaukusta, laukaukset ilmoitetaan. 15+15 kilpalaukausta, kaukoputken käyttö sallittu. Tauluna on Pv:n 01 (lehmannahka) +Janakkalan reserviläisten 300 m kivääritaulun keskiö (umpimusta).
Lisäksi nonstop 150 m 5+5 Isk kaksiasentoinen kuviokilpailu kääntyviin tauluihin (taulu PV 03) Totuutuu mikäli halukkaita ilmaantuu.
Ilmoittautuminen Timo Kaijanmäki 31.08.2019 mennessä timo.kaijanmaki@gmail.com tai 0400517347
Osallistumismaksu Osallistumismaksu on 25 eur./kilpailija, joukkuekilpailusta ei peritä eri maksua. Osallistumismaksu on maksettava 10.09.2019 mennessä Haapamäen Seudun Reserviläiset ry:n tilille; Osuuspankki, tilino FI24 5028 0920 0216 95.
Lisätietoa kilpailusta: www.haapsres.fi
Haapamäen Seudun Reserviläiset ry
KESKI-SUOMEN RESERVIPIIRIEN RESERVILÄISAMMUNNAN PM-KILPAILUT
Haapamäen Seudun Reserviläiset ry järjestää K-S Piirien PM-Reserviläisammunnat Keuruun Ampumaurheilukeskuksessa 29.06.2019 klo 08.00 alkaen. Max 30 kilpailijaa.
Lajit RA1 ja RA2 ammutaan itselataavalla kertatuli kiväärillä, cal 5,45- 8,00 mm. Lajit RA3 ja RA4 ammutaan väh. 9 mm pistoolilla
Ilmoittautuminen Ennakkoilmoittautuminen teuvo.honkamaki@gmail.com tai 0445417123
Lisätietoa kilpailusta www.haapsres.fi

Canon
Business Center JKL



TUPASWILLA
PAREMMAN OLOIN PERINNEKYLÄ

Kokoukset, juhlat ja ohjelmapalvelut
Maailman suurin savusauna
Zil, KraZ ja NASU –safarit upeilla reiteillä
Ränssintie 5, 41370 Kuusa, Laukaa
tupaswillan.fi 020 7 410 100

– Vakaasti väylällä –

Asemakatu 4 a
40100 JYVÄSKYLÄ
(014) 411 0000
mikael.juujarvi@lakiluotsit.fi



LAKILUOTSIT



Lindab[®]
Yksinkertaistamme rakentamista

Espoo | Jyväskylä | p. 020 785 1010 | www.lindab.fi

RDVELHO creating
an intelligent
world



LÄHITAPIOLA
KESKI-SUOMI



Viherlandia
www.viherlandia.fi



SATA-PIRKAN PAINOTALO OY
PIRKANMAAN LEHTIPAINO OY

www.sata-pirkanpainotalo.fi

Kyberturvallisuuden erikoiskurssi Tikkakoskella

MPK:n kyberturvallisuuden koulutusohjelman huipentavaa kyberturvallisuuden erikoiskurssia on järjestetty vuodesta 2013 alkaen. Tähän saakka kurssi on järjestetty aina Santahaminan varuskunnassa Helsingissä. Tänä vuonna kurssi järjestetään ensimmäisen kerran pääkaupunkiseudun ulkopuolella, Jyväskylän varuskunnassa Tikkakoskella 20.-22.9.2019.

Kyberturvallisuuden erikoiskurssi toteutetaan kyberpelinä, joka rakentuu etukäteen suunnitellun skenaarion ympärille. Aiempina vuosina skenaario on kuvannut esimerkiksi tavallista suomalaista kaupunkia. Kurssilaiset työskentelevät erilaisia reaaliympäristöjä organisaatioita kuvaavissa ryhmissä, joiden tehtävänä on suojata oma kriittinen tietojärjestelmäympäristönsä jatkuvasti monimutkaistuvassa ja vaikeutuvassa kybertoimintaympäristössä. Teknisen vaikeuttamisen ohella pelissä on mukana myös voimakas informaatiovaihuttamisen komponentti.

Kurssin järjestelyistä vastaavat MPK ja Ilmasotakoulu. MPK:n kautta kurssille hakeutuneiden lisäksi peliin osallistuu myös mm. viranomaisoimijoita ja eri oppilaitosten opiskelijoita. Kurssille voi ilmoittautua MPK:n koulutuskalenterin kautta. Osallistuminen edellyttää MPK:n kyberturvallisuuden koulutusohjelman perus- ja jatkokurssien suorittamista tai muuten hankittuja vastaavia tietoja.

Kyberturvallisuuden erikoiskurssilla työskennellään reaaliympäristöä vastaavissa tiimeissä, joissa paitsi puolustetaan omaa tietojärjestelmäympäristöä, niin myös yritetään selvittää yhä monimutkaisemmaksi käyvässä informaatiovaikuttamisen ympäristössä. Näppäimistöä käyvät kuumina koko viikonlopun ajan.

*Teksti ja kuva:
Panu Moilanen*



Keurusseudun maanpuolustusnaiset



Haapamäen Suojalla Kerttu Lavaste, Riitta Salonen, Maila Virkkunen, Sylvi Rapo ja Laina Halvari muistelivat omakohtaisia kokemuksia lottatoiminnasta salin täyteiselle yleiselle.

Keurusseudulla on kerätty lottamuistoja talteen

Keurusseudun maanpuolustusnaiset järjestivät 28.4.2019 Haapamäen Suojalla lottien muisteluhetken kahvitarjoilun kera. Maanpuolustusnaiset ovat kirjanneet lottien kertomuksia ylös sekä selvittäneet Lotta Svärd -järjestön toimintaa Keuruulla, Haapamäellä ja Pihlajavedellä.

Moskovan rauhassa v. 1944 Lotta Svärd -liike katsottiin fasistiseksi liikkeeksi, minkä vuoksi kaikki järjestöä koskeva aineisto täytyi tuhota. Sen vuoksi Keurusseudultaakaan ei löydy yhteismavalvontaa tuli tärkeäksi osaksi lottia –toimintaa Suojalla. Lotta Svärd koulutti ilmavalvojia: lottien piti tunnistaa viholliskoneet, selvittää niiden kulkusuunta ja raportoida edelleen ilmavalvonnan alueyksiköön.

Haapamäki oli tärkeä risteysasema, minkä vuoksi sitä pommitettiin 7 kertaa. Sen vuoksi ilmavalvontaa tuli tärkeäksi osaksi lottia –toimintaa Suojalla. Lotta Svärd koulutti ilmavalvojia: lottien piti tunnistaa viholliskoneet, selvittää niiden kulkusuunta ja raportoida edelleen ilmavalvonnan alueyksiköön.

Haapamäen Suojalla vartiovuoro kesti 2 h kerrallaan. Olosuhteet olivat surkeat kylmyyden, viiman ja huonon vaatetuksen takia.

Lotat muonittivat ja avustivat rintamalle lähteviä miehiä ja eri tehtäviin lähteviä lottia. Kodeissa ommeltiin lumipukuja, kypäränsuojia, sukkia ja lapasia, Tervamannilassa leivottiin leipiä, jotka lähetettiin rintamalle.

Lääkintälotta Hanna Tolppa

Talvisodan aikaan Hanna Tolppa toimi lääkintälottana sairausjuna nro 7:ssä. Junaa valmistettiin veturitallien takana samaan aikaan, kun ensimmäinen lentopommitus tehtiin Haapamäelle.

Sairasjunilla kuljetettiin n.230 000 haavoittunutta sotasaaraloihin aina sinne, missä oli kulloinkin tilaa. Sairasjuna oli kaikkiaan 10, joista 3 oli paremmin varustettuja sairaalajunia. Tarvittaessa niihin liitettiin ilmapommitusjuna. Junat oli nimetty niiden päällikkölääkäreiden mukaan. Oli mm. Jooseppi ja Simo-Jussi. Junilla oli oma kotipaikka, jonne se palasi aina potilasmatkan jälkeen. Yksi matka kesti yleensä pari päivää.

Junat kulkivat koko rataverkoston alueella. Sähköttäjät antoivat tietoja missä junat aina kulloinkin olivat menossa.

Junan henkilökuntaa oli n.50: lääkäri, ylihoitaja, sairaanhoitaja, lääkintälottia, keittiö-, siivous- ja talonmieshenkilökuntaa.

Junat aina pysäköitiin asemien sivuraiteille ilmapommituksien välttämiseksi. Kun haettiin haavoittuneita, juna ajettiin mahdollisimman lähelle rintamaa. Haavoittuneet lastattiin yöllä junaan. Haavoittuneita oli satoja. Paripotilaat lastattiin lasittomaksi jätetyn ikkunan kautta. Paareja saattoi olla jopa 3:ssa kerroksessa. Ei ollut työaikalakeja. Vaikeimmin haavoittuneita täytyi hoitaa yöstä päivään.

Kerran Hanna Tolppa joutui yöllä tarkastamaan pommitusvaurioita radalta lääkintämiehen kanssa taskulampun valossa. Toinen käsi oli koko ajan hätäjarrulla. Onneksi vaurioita ei löytynyt ja juna pääsi jatkamaan matkaansa. Junan pyssäytessä eri asemille seudun asukkaat toivat sinne mehuja ja lämpimäisiä.

Viimeiset viikot olivat rankkoja. Lähellä Lahtea he joutuivat ilmahuuokkukseen. Junalle annettiin määräys tyhjentyä. Sitä ei pystytty toteuttamaan vaikeasti vammautuneiden sotilaiden

vuoksi, mutta pommit menivät ohi ja juna säästy vaurioitumatta.

Sairasjunat kuljettivat myös sotaorpoja Tornioon ja Turkuun. Kesällä 1944 junan kyydissä oli myös siviilejä Karjalasta. Rauhantulopäivänä 13.3.1944 lääkäri ilmoitti, että rauha on tullut. Silloin vielä sotakoneita lensi yläpuolella.

Sairasjuna muuttui evakkojunaksi, kun rajan taakse jääneet sairaalat ja vanhainkodit piti tyhjentää. Juna nro 7 matkasi Pohjanmaalle, josta evakkoja haettiin eri kuntiin.

Toukokuussa Hanna Tolppa jäi kotiseudulle, jossa toimi lottana.

Lääkintälotta Maila Virkkunen

Maila Virkkunen muistelee, että sitä oli niin isänmaallista henkeä täynnä ja halusi tehdä jotakin oman maan puolesta. Lukiolaisena liityin ensin varuslotaiksi auttelemaan. Siitä sitten lääkintälotaksi ja olin siinä tehtävässä kolmen kuukauden ajan mitä talvisota kesti. Kävin kuukauden kestävän lääkintälottakurssin ja olin kesäaikaan komennuksella Helsingin sotasaaraloissa ja talvella kävin koulua. Kun sitten pääsin ylioppilaaksi 18-vuotiaana minut hyväksyttiin rintamalotaksi. Toimin rintamasairaalassa, johon tuotiin potilaita sekä joukkosidontapaikkojen kautta että myös suoraan rintamalta. Rintamasairaloista potilaat siirrettiin sotasaaraloihin sitten, kun se oli potilaan kannalta mahdollista.

Välillä oli oma henkikin vaarassa. Meidän sairaalaa tulitettiin, vaikka sairaaloiden pitäisi olla kansainvälisten sopimusten mukaan suojattuja hyökkäyksiltä, mutta ei venäläinen

kunnoittanut sopimuksia. Tämä sairaala oli aika lähellä rintamaa johon tuotiin haavoittuneita suoraan ilman esivalmistelua. Sairaalan pihalla oli rakennus jonne koottiin kaikki kaatuneet. Joskus kävi niin että sinne samaan kasaan joutui vielä elossa olevakin. Pieni liikahdus tai joku ääni saattoi pelastaa kasasta hengissä säilyneen. Minulta on monesti kysytty etkö sinä pelännyt. "No en minä pelännyt vaan ajattelin, että sinä pahuksen ryssä et kyllä vie meidän maata".

Lottapalvelus rintamalla oli tiivistä palvelusaikaa varsinkin Kannaksella. Mehän tehtiin vaativaa työtä. Meille uskottiin niin paljon. Me oltiin yöhoitajainakin, sairaanhoitajia ei saanut yöllä herättää muuten kuin siinä tapauksessa että joku potilas kuoli. Silloin sai herättää hoitajan seuraksi, ettei tarvinnut olla vainajan kanssa kahdestaan.

Tilanteet rintamalla vaihtuivat hyvinkin nopeasti, kun liikuttiin sotatapahtumien mukana ja joskus piti lähteä hyvinkin nopeasti liikkeelle. Sairaloita oli kouluilla ja jopa kartanoissa. Muistan kun tultiin alueelle, josta venäläiset olivat lähteneet. He olivat sotkeneet ulosteella kaikki rakennusten sisäseinät ja meidän piti pestä rakennus puhtaaksi että siitä saatiin sitten sairaala.

Palvelin lääkintälottana niin kauan kuin sota kesti eli jatkosodan loppuun 1944. Aluksi olin Karhumäellä ja sieltä meidät siirrettiin Kannakselle siinä vaiheessa, kun alkoi suurhyökkäys Tali-Ihantalassa. Lapin sodassa en enää ollut.

Tali-Ihantalasta jälkeen se sota oikeastaan loppui. Venäläisille tuli kiire Saksan rintamalle, kun nähtiin että Saksa alkoi luhistua. Se pelasti Suomen. No sitten

Tekstit ovat kooste Paula Peltolan, Eeva-Liisa Honkasen, Laina Halvarin ja Irman Kajarinteen teksteistä.



Maanpuolustusnaisten tapahtumaan oli tuotu näytille valokuvia, kirjoja, käsinauhvoja, lottapuku sekä lottahistoriaa käsittelevää kirjallisuutta.

tultiin rintamalta kotiin. Mutta kyllä siinäkin autossa millä pois tultiin, oli valot pimennetty. Kun ei osattu luottaa siihen, että venäläiset noudattaisivat sopimusta sodan loppumisesta.

Heti sodan jälkeen yhteiskunta suhtautui lottiin aika nurjamelisesti. Osasyynä oli tietysti venäläinen valvontakomissio. Sehän määräsi lottajärjestön lakkautettavaksi. Lottapuvut ja kaikki siihen liittyvä piti hävittää. Äitinikin oli niin tunnollinen, että lottapuvuista tehtiin ihan tavallisia vaatteita.

Olen tyytyväinen, että olen saanut omalta pieneltä osaltani olla mukana auttamassa omaa isänmaata. Ja on muistettava, että me lotat teimme maanpuolustuksen kannalta tärkeää työtä. Lottien ansiosta huomattava määrä miehiä vapautui rintamalle. Ja lotat hoitivat myös kotirintamalla tärkeitä siviilitehtäviä, jotta yhteiskunnan rattaat pyörivät.

Lotta Hellä Kelloniemi

Hellä Kaihlaniemi, kertoi sotien aikana olleensa Kansallispiirtin takana olleessa lottamajassa muonittamassa, möi korviketta, pullia ym. Hän huolehti aamuisin huonokuntoisten vanhempiensa hoidosta ja lehmien lypsystä, sitten kotoa Viinalahdesta polkupyörällä tai kävellen kirkolle Lottamajaan kello yhdeksään. Iltapäivällä viidentoista aikoihin hän palasi kotiin hoitamaan kotityönsä! Ainakaan hänelle ei maksettu mitään korvausta työstä, joten se oli vapaaehtoista kotirintamatyötä.

Pikkulotta Laina Halvari

Syksyllä 1939 alkoi liikekannallepano. Koulu loppui. Sotilaita tuli ja alkoi lottatyö. Vuoropäivinä Aili-siskon kävimme auttamassa keittiössä. Pikkulotille kuului perunan kuorinta ja tiskaus. Meidän kylässä oli pikkulottia toistakymmentä. Kotona mamma pesi sotilaitten flanelisia alusvaatteita ja siskon kanssa silitimme ne illalla.

Kun olimme Lieksassa evakona 1941 olin Sylvi-siskon kanssa ilmavalvonnassa Pär-

nävaaralla. Sitten pääsimme takaisin kotiin Karjalaan ja olin nimismiehen kansaliassa juoksutyttonä.

Melkein lotta Sylvi Rapo

Vuoden 1936 jälkeen alkoi levottomuus nousta tavallisenkin väen piiriin, sanomalehdet kirjoittivat pelottavia uutisia sodasta. Suomen naiset olivat perustaneet Lottajärjestön. Naiset – nuoret ja vanhemmat halusivat olla mukana ja liittyä tähän järjestöön. Niin myös minäkin.

Talvisodan aikaan Kalettomalle oli perustettu salainen lentobensiinivarasto. Vartioiden työ oli ympäri vuorokauden kestävä. Keuruun lotat tulivat muonittamaan vartioston ja minäkin olin mukana avustamassa, tiskaamassa ja siivoamassa.

Kun jatkosota alkoi, lotat huolehtivat Pohjoislahden Männistölle perustetun rintamalle lähtevien sotilaiden kokoonnutumiskeskuksen muonituksesta. Kävin viikonloppuisin siellä kuorimassa valtavan määrän perunoita lottien ja kylän naisten kanssa, päivisin olin työssä Kalettoman varikolla.

Yhtenä sunnuntaina olin taas lähdössä kotiin Männistöltä, kun peräni lähti sotilaspukuun pukeutunut mies, joka ahdisteli ja pahoinpiteli minua. Roteavana naisena, olinhan jo 17 vuotta täyttänyt, pärjäsin pitkään. Onneksi avukseni tuli naapurin isäntä Heinonperältä polkupyörällä. Olin turvassa, ehkä hän oli enkelin lähettämä. Jos minulla olisi ollut ylläni lottapuku, olisi se suojellut minua?

Kun kerroin asiasta kotona, vanhempani pelästyivät ja isä kielsi minua kirjoittamasta nimeäni lottien jäsenkirjaan. Näin minusta tuli "melkein lotta"! Itkin sitä monta kertaa.

Kun tyttäreni ihmettelivät, miksi en ollut lotta, kerroin heille tarinani vuosikymmenten jälkeen.

Kuvat ja tekstikooste Eila Keinonen



MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSBILDNINGSFÖRENINGEN

HÄMEEN MAANPUOLUSTUSPIIRIN TIKKAKOSKEN KOULUTUSPAIKKA

Ilmoittaudu kursseillemme osoitteessa www.mpk.fi
Koulutuspäällikkö Aarne Markko, puh. 040 094 4728; aarne.markko@mpk.fi
Koulutuspäällikkö Ahti Piikki, puh. 040 561 5774; ahti.piikki@mpk.fi
Koulutuspäällikkö Veikko Valli; veikko.valli@mpk.fi

TIKKAKOSKEN KOULUTUSPAIKAN KURSSITARJONTA KESÄKUU-SYYSKUU 2019

Alla on osa Tikkakosken Koulutuspaikan kurssitarjottimesta. Parhaiten pääset tutustumaan kursseihin osoitteessa www.mpk.fi - **Koulutuskalenteri - Valitse yksikkö -kohdasta Tikkakoski - Hae**. Nyt näet näkymässä Tikkakosken koulutuspaikan kurssit, joita klikkaamalla pääset ko kurssin etusivulle, sisältöön ja lisätietoihin. Sivuja päivitetään jatkuvasti. Kurssien ajankohdat alla ovat osittain avoimia ja suunnitelmallisia joten **tarkista tarkka ajankohta sivuiltamme kyseisen kurssin kohdalta**. Kyetäksesi ilmoittautumaan kurssille, Sinun on ensimmäisen kerran kirjaututtava MPK:n tietojärjestelmään ja luotava itsellesi käyttäjätunnukset. Kurseille ilmoittautuminen on mahdollista ainoastaan niille henkilöille, jotka ovat luoneet itselleen käyttäjätunnuksen.

Huomio puolustusvoimien tilaamasta koulutuksesta!

Puolustusvoimien MPK:lta tilaama koulutus on aina sotilaallista koulutusta. Keski-Suomen aluetoimisto (KSALTSTO) kutsuu reserviläiset vapaaehtoiseen harjoitukseen (VEH) puolustusvoimien tilaamille kursseille lähettämällä veh-kutsun ja MPK:n kurssitiedotteen. Reserviläinen, joka et ole saanut veh-kutsua ao kurssille, mutta tunnet mielenkiintoa kurssia kohtaan ja tunnet kuuluvasi kohdejoukkoon, voit ilmoittaa kurssihalukkuutesi ilmoittautumalla kurssille MPK:n tietojärjestelmässä (THJ). Tämän jälkeen MPK esittää sinua kurssin tilanteelle puolustusvoimien yksikölle kutsuttavaksi kurssille. Kyseinen puolustusvoimien yksikkö tekee päätöksen valinnastasi. Mikäli sinut hyväksytään kurssille, saat siitä KSALTSTO:n lähettämän veh-kutsun ja kurssitiedotteen, et muuta ilmoitusta.
HUOM 1: Mikäli ilmoitat KSALTSTO:lle tulevsi kurssille (=ilmoitat tulosi veh-kutsun B-osalla), muuta vahvistusta tai ilmoitusta et saa.
HUOM 2: Korvaavat kh-vuorokaudet saat sotilaallista valmiutta palvelevilta kursseilta vain silloin kun olet itse kirjautunut kurssille MPK:n tietojärjestelmässä ns. pysyvästi käyttäjänä.

1. Puolustusvoimien tilaama koulutus (VEH)

KURSSIN AJANKOHTA	KURSSI	PAIKKA
18.7.- 21.7.2019	Maakuntakomppanian jotos ”Kohtalona Kuhmo”	Kuhmo
17.8.2019	Paikallispataljoonan kesäyön marssi	Jyväskylä

2. Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus

29.6.-5.7.2019	Komppanian huolto	Keuruu
11.7.-14.7.2019	SRTL 52. Sulkavan Suursoudut	Sulkava
9.8.-10.8.2019	Keski-Suomen Maanpuolustusjuhlan tukikurssi	Saarijärvi
16.8.-19.8.2019	Kesäyön marssi 2019 Jyväskylä Toimijat	Jyväskylä
17.8.2019	Kesäyön marssi, useita kursseja eri matkojen mukaan	Jyväskylä
23.8.-25.8.2019	Tulenjohtokurssi	Tikkakoski
6.9.-8.9.2019	KYYNEL 2019	Tikkakoski
20.9.-22.9.2019	Kyberturvallisuuden erikoiskurssi 2019	Tikkakoski

3. Varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU)

22.8.-23.8.2019	Opiskelijan ryhmytymis- ja turvallisuuskurssi Norssi	Tikkakoski
22.8.-23.8.2019	Opiskelijan ryhmytymis- ja turvallisuuskurssi Lyseo	Tikkakoski
22.8.-25.8.2019	Perinneviikonloppu 2019 Tupaswillia	Laukaa
6.9.-7.9.2019	Faitterit-soittokunnan soittokurssi	Tikkakoski
21.9.2019	Taistelijan testiammunta	Tikkakoski
21.9.2019	Veteraaniseminaari	Lahti
28.9.2019	Veteraaniseminaari, pohjoinen	Paikka avoin



URTTI &
TOIVIAINEN
ASIANAJOTOIMISTO

• kiinteistöoikeus
• riitojen ratkaisu • työoikeus

www.urtti.fi | 0400 565 361



**Tapio
PAAPPANEN Ky**

Valokuvaaja
ARPS
Puhelin 0400 626 695

TÄHTÄÄPÄ TÄNNEPÄIN.

Aseet, ampumatarvikkeet ja
armeijavarusteet palvelevista
erikoisliikkeistämme:

ARMORIA

Armoria Jyväskylä
p. 020 729 9850

Armoria Tampere
Teiskontie 20
p. 020 729 9857

Armoria Kuopio
Tulliportink. 27
p. 020 729 9852



SISÄAMPUMARATA - ELÄMYSPALVELUT
KURSSIT JA KOULUTUS - ASEÄSILYTYKSEN JA -LEASING



ARMORIA TRAINING CENTRE

Varikkotie 160, Vaajakoski - p. 020 7299 854 - atc.armoria.fi



AVOINNA:
ti-pe 10-17
la 10-14

Sorastajantie 1 A
40320 JYVÄSKYLÄ
p. 040 315 7666

Harvialantie 2
13210 HÄMEENLINNA
p. 040 315 7777

Alasintie 3-7 B 11
90400 OULU
p. 040 315 7888

www.sa-kauppa.fi

www.huutokaupat.com/puolustusvoimat

MYYTÄVÄNÄ PUOLUSTUSVOIMIEN
KÄYTÖSTÄ POISTAMAA JA
HYLKÄÄMÄÄ MATERIAALIA

seltimil
tietoliikennepalvelut

• VALOKUITUYHTEYDET • KONESALIPALVELUT
www.seltimil.fi - Pertti Salmijärvi - p. 050 591 9305

Tähtipalvelut Lauttaanaho

040-7448324
tahti.palvelut@pp.inet.fi

- Tilausajot 20-50 hlö busseilla
- Matkapaketit ryhmille
- Viron kylpylä- ym. matkat
- KATSO MATKOISTA
- www.lauttaanaho.com
- Tavarakuljetukset
umpikuorma- autolla, jossa
perälautanostin.



VERHOOMO

- 040-7268951/ Taina
- taina.verhoomo@hotmail.com
- Ajoneuvoverhoilu
- Huonekaluverhoilu
- Kankaat ja tarvikkeet

'SAVOTTA

www.savotta.fi



Taksikyydit ja tilausajot tarpeesi mukaan aina
50-paikkaiseen linja-autoon asti.
Myös pyörätuoli- ja parikuljetukset.



www.jousmaki.fi

 **KESKIMAA**
 **Keskisuomalainen Oyj**


INNOHOUSE
HENKILÖSTÖPALVELUT
www.innohouse.fi

 **FORCIT**
D E F E N C E



Nammo
www.nammo.com



HARVIA

Lähellä ihmistä
POP Pankki
KEURUU • KONNEVESI • KANNONKOSKI
KYYJÄRVI • LÄNNEVESI • HANNULA
Tervetuloa asioimaan!
www.poppankki.fi



Metsä
VAPPO
K
Jotta kaupassa
olisi kiva käydä.



Ihanaa tulla
kotiin.

www.kaluste10.fi



**HIKOILE,
HYMYILE,
HULLAANNU!**



MAKUNAUTINTOJA
monipuolinen ravintolamaailma



TANSSIT NELJÄNÄ ILTANA VIIKOSSA
sekä Apollo Barissa karaokea



POLSKI KYLPYLÄSSÄ
aina majoituksen yhteydessä



LÄHELLÄ
vain 25 min. Jyväskylästä!

PEURUNKA.FI
PEURUNGANTIE 85, LAUKAA

Peurunka

 **KEULINK**

Keulink palvelee yrityksen
kaikissa vaiheissa

Palveluksessasi: Jukka, Ritva ja Leila
eCenter (3. kerros)
Keskusaukio 3, 42700 KEURUU
www.keulink.fi

Ota yhteyttä!
0400 342 915

Nordea

Ajat muuttuvat. Helpommiksi.

Lataa tunnuslukusovellus puhelimeesi, niin avaimet pankkipal-
veluihin kulkevat kätevästi mukana kesän riennoissa.

Lue lisää nordea.fi/tunnuslukusovellus.

NORDEA.FI
Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliike, Nordea Bank AB (publ), Ruotsi

**AGCO
SUOMI**

VALTRA-JÄLLEENMYYJÄSI
AGCO Suomi Oy, agcosuomi.fi

VALTORI
OSAA HUOLLON JA OSAT
Jyväskylä – Suolahti – Pieksämäki – Tampere – Viitasaari – Vantaa

SILENTA®

Taipaleen 1617 Tila

Juhlat ja kokoukset maalaismaisemassa
Luonnonmukaisesti kasvatettua naudanlihaa
Majoitusta rauhallisissa rantamökeissä ja piha-aitoissa
taipaleen.luomutila@nic.fi www.taipaleentila.com 014 856 316

RT

Rakennusteollisuus

Talonrakennus • Rakennustuoteteollisuus • Infra • Talotekniikkateollisuus
• LVI-tekniinen urakointi • Pinta • www.rakennusteollisuus.fi



**KOTIMAINEN
TJ-Katsastus.fi**

Leppävesi
Hallaperäntie 8
p. 010 327 1350
avoinna:
ma - pe 9.00 - 17.00
la 10.00 - 14.00

Jämsä
Pietiläntie 8
p. 010 327 1355
avoinna:
ma - pe 8.00 - 16.30

Muurame
Setäläntie 3C
p. 010 327 1357
avoinna:
ma - pe 9.00 - 18.00
la 10.00 - 14.00

24/7 autopesu Muuramessa
MYÖS SUURTEN PAKETTIAUTOJEN PESUT

**Yritys
kehitys**

www.yrityskehitys.com



K2 TURVAPALVELUT

www.k2turvapalvelut.fi
010 524 8300 (8,4 snt/min)

Kameravalvonta Hälytyspalvelut Kiinteistön etäkäyttö Call Center **Palvelukeskus**

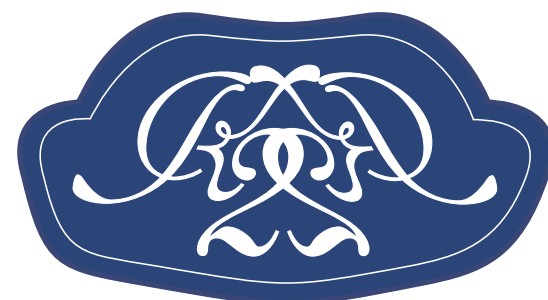
Grafitatu ALASINKATU 1-3
40320 JYVÄSKYLÄ
P. 010 328 2880
www.grafitatu.fi

Digipaino • Offsetpaino • Repropalvelut

"Kun haluat painoapua tarvitset Grafitatua!"

**KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI**

INFONIA®



KAKKONEN-YHTIÖT

UHY TietoAkseli

Tulevaisuuden tilitoimisto

www.tietoakseli.fi



VAISSI
- 1829 -

TEHTAANMYYMÄLÄ
ma-pe 9-20 • la-su 10-20

Kaalikääryleitä, kaalilaatikkoo,
lihamureketta sekä Taatilan tilan tuotteita.
Tervetuloa ostoksille! Maksu vain käteisellä.

Riihontie 536, Haapamäki | VAISSI.FI

M S

MYYNTISAAGA

eners.fi

KIINTEISTÖJEN YLLÄPIDON AMMATTILAINEN

Midare

Kokonaisvaltainen
ICT-ratkaisujen palvelutalo

**LAITTEET, LIITTYMÄT,
OHJELMISTOT JA TIETOTURVA
PALVELLEN - JO 33 VUOTTA.**

Ahjokatu 12, Jyväskylä, Puh. 020 792 4400
midare.fi

L&T

LASSILA & TIKANOJA OY

PEAB

Osuuspankin omistaja-
asiakkuudesta saat paljon
hyötyä ja iloa arkeen.

allaway

Aisti kotisi puhtaus

TOYOTA

O.K. AUTO OY

www.okauto.fi • www.toyota.fi
• www.vaihtoautot.net

Tutustu ja tule omistaja-asiakkaaksi.
op.fi/keski-suomi/edut

OP Keski-Suomi 

vitreo

Puistojen ja arvokohteiden kalustaja

Kauppakatu 14 40100 Jyväskylä www.vitreo.fi office@vitreo.fi

"Puheenjohtaja - ehdotan Paviljonkia."

Koe erimakuiset kokoukset!

PAVILJONKI
JYVÄSKYLÄ

YIT  yit.fi/asunnot

Uusi koti, hyvä sijainti.
Mukava elämä vakiona.

KOTEJA JÄRJELLÄ JA TUNTEELLA

YIT Asuntomyynti, Jyväskylä, p. 050 397 8907

